

Szerkesztőség

Arad, Acsév-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Regény cím Közlöny. Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg elegend naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Az állam deficitje.

Bucuresti-i jól értesült helyről származó jelentése azt adja hírül, hogy az államháztartás deficitje ennek az évnek első hét hónapjában 8 milliárd 520 millió lej tesz ki. Kerekben 8 és fél milliárdos a hiány augusztus elejéig az államkasszában! Még elgondolni is siralmas. Ugyan mi lesz az év végére, ha az első felében már ilyen cifra a helyzet? ... A legérdekesebb az, hogy a hivatalos helyről származó magyarázatok azzal okolják meg ezt a 8 és fél milliárdos deficitet, hogy az adók nem folynak be rendszeresen és így adott elő ez a horribilis hiány, amely pontosan 3 milliárddal szárnyalja túl ezt a kárt, ami a dembovitai panamával érte az országot.

Azt hisszük, itt egy kis melléfogásról van szó az indokolást illetően. Nem az agyonterhelt adózó polgárok magától értetődő késedelmes fizetése okozza ezt a deficitet és nem is az adóbehajtás szigorításával kell elintézni azt, hanem valami egészen mással. Egy zsákba, amely lyukas, hiába töltünk buzát, kukoricát, vagy lisztet, sosem telik meg, mert amit beletöltöttek, kifolyik a lyukakon. Románia háztartásának pedig lyukasak a zsebei. Ahol az állam jövedelmei teremnek, ott mindenütt hiútan sáfárok állanak. Ezek meggazdagosznak, az állam pedig elszegényedik.

A most memrégiben kipattant monumentális panamák szövetségébe a jelek szerint erélyes kézzel nyult bele a kormány és ha így folytatja, a legjobb utón van arra, hogy a deficit tényleges okait megszüntesse. Hiszem, ha a most felszínre került visszaélések kárösszegeit összeadjuk, jól kikerül belőlük az a 8 és fél milliárd, ami most az államkasszából hiányzik. A fontos viszont az, hogy politikai tekintetek ne állítsák meg az igazság megtorló kezét. Kergessék el a tolvajokat az állam tűzhelyének közeléből, de ne a szegény adófizetőt nyuzzák és akasszák gyengült vállára újabb terheket. Ne pergessék a dobot az utolsó párna felett, hanem vasszigorral, politikai és baráti szempontokat nem ismerve, csináljanak becsületes államgazdálkodást és kegyelmet nem gyakorolva ügyeljenek arra, hogy azok a jövedelmek, amelyek az államot, tényleg be is folynak az államkasszába.

Videant consules... hangzott a régi Rómában — ügyeljenek a konzulok, nehogy a közvéleményt kár érje. Ez a figyelmeztető szózat kétszeresen ekkor a mai konzulok számára, mert bizony évek mulhattak el, hosszú évek, amik alatt nyugodtan tömhették mély zsebeit a hiútan sáfárok. Az első és legfontosabb feladata a kormánynak, hogy ezt a szellemet, amiben ezek a panamák megteremhetnek, kiirtsa és megakadályozza a léggömböt a balkáni miazmáktól. Amíg ez meg nem történik, hiábavaló minden törekedés és felesleges a szépszíni akarások nagyhangú beharangozása: nem járhat egyik sem eredménnyel. Amíg ez meg nem történik, addig a Danaidák hordója marad Románia államháztartása, lyukas hordó, amit egy tenger vízával sem lehet megtölteni.

Az ilyen hordóba pedig hiába öntik a polgárok adóverejtékét, a lyukas zsákba hiába dobálják az adófizetők garasait, egyik sem fog megtelni, mert kifolyik a lyukon a verejték, meg a garas.

A horvátok külföldre viszik politikai sérelmeiket

Korošec miniszterelnök felelőssé teszi őket külföldi szereplésükért. A horvát klérus is a parasztpárthoz csatlakozott.

Belgrádból jelentik: Korošec miniszterelnök egy nyilatkozatában élesen elítéli a horvát parasztpártot, amely külföldön képviselőket akar küldeni az interparlamentáris konferenciára. A miniszter kijelenti, hogy szisztematikus kampány folyik az állam ellen és megkísérlik külföldön aláadni az állam tekintélyét. Az ilyen kísérletek nem maradhatnak törvényes következmények nélkül. A parasztpárt kiküldöttjei felelősek lesznek minden, a külföldön elhangzott szavukért és cselekedetükért. Az a hír terjedt el ma Belgrádban, hogy az ellenzéki koalíció felbomlik, mert a független demokraták és a Pribicevics-párt szintén helytelenítik, hogy a parasztpárt külföldi delegátusokat küldjön Berlinbe.

Belgrádból jelentik: A horvátországi katolikus papság, amely eddig Korošec miniszterelnök magas egyházi funkciójára való tekintettel semleges viselkedett politikai téren, néhány nap óta erősen mozgolódik, még pedig a paraszt demokrata koalíció mellett. Pribicevics Svetozár tegnap tanácskozásokat folytatott Bauer zágrábi érsekkel és valószínűleg ennek a tanácskozásnak eredményeként a mai zágrábi lapokban Korenic kanonok nyílt felhívást intéz a horvát katolikus klérushoz, hogy csatlakozzanak a parasztpárt politikájához. A kanonok felsorolják azokat a sérelmeket, amelyeket a szlovén katolikus néppárt vezére, Korošec dr. kormányra jutása előtt és azóta elkövetett a katolikus horvát néppárt ellen a belgrádi körökkel való szövetségben, amelyek ma ép oly kevésbé szimpatizálnak a katolikusokkal, mint azelőtt.

Korošec miniszterelnök ma Bled-füvőbe utazott és holnap kihallgatáson jelenik meg Sándor királynál.

Sándor királynál.

Kémkedéssel vádolt magyar diákok a hadbírótság előtt

Megkezdődött a szegedi egyetem két erdélyi hallgatójának nagy irredentapőre a cluji hadbíróstagon. — A harmadik vádlott öngyilkosságot követett el. Az ügyész összeesküvés szervezésével vádolja meg a szegedi egyetemet.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A hatodik hadtest hadbíróstaga ma délben 12 órakor kezdte tárgyalni azoknak a Magyarországon tanuló erdélyi egyetemi hallgatóknak az ügyét, akiket irredentizmus, kémkedés és államellenes összeesküvés vádja miatt néhány hónappal ezelőtt tartóztattak le. Annak idején Erdély egész magyarságát kinosan lepte meg, hogy a szigancsa tartóztatta Silley István és Bányai Ferenc egyetemi hallgatókat, továbbá Horváth Károly műszerészt, akit bünrészességgel vádolnak. A per negyedik vádlottja Bányai György egyetemi hallgató közben öngyilkosságot követett el. A mai fő tárgyalást Dan ezredes elnök nyitotta meg. A vádat Nicolae kapitány főügyész képviseli, a védelmet dr. Dunca Jenő, dr. Barta Ignác és Georgescu Mircea látja el.

Propaganda Erdély visszacsatolására.

A terjedelmes vádirat szenzációs részletekben bővelkedik, amennyiben az ügyész a szegedi Ferenc József egyetem és több magyarországi diákegyesület ellen is vádat emel.

Kijelenti, hogy a veszedelmes mértékű irredenta propagandát a szegedi egyetem irányította. Ez az egyetem mindent elkövet, hogy a Romániából felkerült magyar diákokban államellenes érzéseket keltsen és arra biztatja őket, hogy harcoljanak Erdélynek Magyarországhoz való visszacsatolásáért. Azokat az erdélyi diákokat, akik a szegedi egyetemre iratkoznak be, tandíjmentességben és a legkülönbözőbb kedvezményekben részesíti. A diákegyesületek közül a legszélesebb propagandát a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete fejt ki, amely különösen Erdélyben tevékenykedik.

Az ügyész szerint a szegedi egyetem hallgatói kötelesek kémkedni és ebből a célból összeesküvésben állnak a magyar kémiszervezettel, amelynek főnöke Tamásy Béla százados. A nyo-

mozás az előbbi négy vádlotton kívül még nyolcvankét erdélyi diák bűnösségét is megállapította, de ezeket most nem lehet felelősségre vonni, mert Magyarországon tartózkodnak.

A vádirat ezután elmondja, hogy Silley István és Bányai Ferenc a múlt év júniusában hazaké- szültek Romániába. Ekkor érkezett Szegedre Tamási Béla százados, aki megbízást adott a két diáknak kémkedésre. Silleyt azzal a feladattal küldte a Szilágyságba, hogy az ottani katonai erők pontos elhelyezéséről szerezzen megbízható adatokat, Bányai pedig ugyanezzel a megbízatással Déstre utazott. Silley Horatius, Bányai pedig Brutus álnéven levelezett a magyar kémirodáival.

A vádirat felolvasása délután fél 3 órakor ért véget és ekkor az elnök a tárgyalást felüggesztette.

A védő naivnak tartja a vádat.

Cluji tudósítónknak alkalmá volt beszélgetést folytatni a nagyszabású per egyik védőjével, dr. Dunca Jenővel, aki kijelentette, hogy az egész vád naiv, de mindenesetre szenzációs részletekben bővelkedő koholmány, nem is beszélve arról, hogy egy komoly főiskolát, mint a szegedi egyetemet is azzal vádoljanak meg, hogy tudományos oktatás helyett összeesküvések szervezésével foglalkozik. Már magában az a tény is megdönti a kémkedés vádját, hogy

a vádlottak altisztektől akartak megtudni fontos hadi titkokat, holott mindenki tudja, hogy stratégiai terveket nem bíznak őrmesterekre. A védelem bizik a hadbírótság objektivitásában és felmentő ítéletet vár.

A délutáni tárgyalást hat órakor nyitotta meg Dan ezredes, elnök. Silley István vádlott személyi adatainak felvétele után elmondja, hogy a különböző hatóságok előtt tett beismerő vallomását kényszer hatása alatt tette. Tiltakozik a kémkedés

vádja ellen. Mostoha anyagi körülményei miatt kénytelen volt tanulmányait Magyarországon folytatni, ahol akarata nélkül került bele több hazafiás egyesületbe. Romániába jövet nem kénke-

dett, mindössze olyan egyének ismeretségét kereste, akiket megnyerhetőnek vélt az ügynek. Siley kihallgatása után az elnök holnap délelőttre tűzte ki a tárgyalás folytatását.

Politikai bonyodalmak a petróleumpanama körül.

Fogva maradnak a panama szereplői. — Micescu feltűnést keltő védőbeszédében megállapítja, hogy az egész eljárás csak politikai hajsza. — A kormányok osztották szét a petróleumföldet a favorizált vállalatok között. — A liberálpártban sürgetik Bratianu visszatérését, mert Ducát erélytelennek tartják. — Súlyos politikai bonyodalmak várhatók.

(Az Arad. Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Tegnap este 8 órakor hirdette ki az ilfovi törvényszék konfirmációs tanácsa a határozatot a damboviítai petróleum-panama gyanúsítottjainak ügyében. A törvényszék megerősítette a vizsgálóbíró végzését valamennyi gyanúsított ügyében és így Tollea és Irimescu-Gandesti képviselők, valamint a többi hét gyanúsított továbbra is fogságban maradnak. Valamennyiüket még tegnap este visszazárolták a vacaresti fegyházba. A tegnap délutáni tárgyaláson Israte Micescu tartott hataimas védőbeszédet és azt igyekezett kimutatni, hogy ártatlanok ellen folyik egy jól megszervezett hajsza, amelynek célja az, hogy lemondjanak petróleum-földjeik tulajdonjogáról, a mely ilyenképen visszazárljon az államra. Abban a pillanatban, amint ezt az okiratot kiadják, megszűnik ellenük minden bünyádi eljárás és beszüntetik üldözésüket. Igyekezett kimutatni, hogy sem csaiás, sem hamisítás nem forog fenn és a vádlottak jogos uton jutottak a petróleum-mezők birtokába.

— Az államnak háromszáz olyan petróleum-földje volt, melyeket szétosztottak a politikai rezsim által favorizált vállalatok között — mondotta Micescu. Hogy milyen visszaélések történtek az állami petróleumföldekkel, anélkül, hogy ezért valaki is pert indított volna, jellemzőnek tartja annak megemlítését, hogy többek közt az egyik petróleum-társaság néhány tizezer hektárt kapott az államtól, melyet ugy, ahogy kapta, anélkül, hogy egyetlen kuta fura volna, a román-amerikai petróleumtársaság Standard Oil nevű romániai

főkvállalatának továbbadta. Ép így a Prahova nevű társaság, amely olasz tőkével dolgozik, olyan területeken állít fel petróleumkutakat, melyek állami tulajdont képeztek. Micescu hangoztatja, hogy az ilfovi törvényszék, ügyészség és vizsgálóbíró nem illetékes, hogy ebben az ügyben ítélkezzen, hanem ez teljes egészében a damboviítai törvényszék elé tartozik. Azonban az igazságügyminiszter magá avatkozik bele az afférba és ragaszkodik ahhoz, hogy a pert az ilfovi törvényszék előtt tárgyalják le. Azt kérdezi Micescu, vajon az igazságügyminiszter nem bizik más törvényszékben, mint az ilfoviban? A pernek különben kezdetétől fogva erősen kidomborodik politikai jellege. Az egész affért abból a szempontból rendezték meg, hogy vele politikai célokat érjenek el. Micescu kijelenti, hogy a továbbiak során és különösen a nyilvános tárgyalások folyamán újabb szenzációs adatokkal lép a nyilvánosság elé, melyek világosságot fognak deríteni az igazságügyi miniszter szerepére ebben az ügyben.

Miként megemlítettük, a törvényszék a vádlottak további fogvatartását rendelte el. Ugyanekkor a vizsgálóbíró folytatja nyomozását. Az éjszaka folyamán Ploestiben házkutatásokat tartott, mely alkalommal szenzációs adatok jutottak birtokába. A petróleumpanamát úgy ítéli meg, hogy egyike az utolsó évek leghatalmasabb bűnperének, amelynek kiszámíthatatlan következményei lesznek és amelybe az érdekelteknek egy olyan nagy tábora van bekeverve, hogy ma még teljesen kiszámíthatatlanok azok a következmények, melyek az ügy további folyamán előállhatnak. A liberális-

pártban a petróleumpanama miatt szembenálló két párt állandóan erős küzdelmet folytat egymással. Miután az ellentét közöttük napról-napra nő, azt kívánják, hogy Bratianu Vintila minél hamarabb térjen vissza az országba, mert Duca képtelen a pártot vezetni. Ha a miniszterelnöknek nem sikerülne a párt két tábora között megegyezést létrehozni, úgy valószínű, hogy még a parlament megnyitása előtt, ha ugyan ez egyáltalán még a liberális kormány uralma alatt fog megtörténni, óriási harc kitörése várható, melynek könnyen lehet következménye a kormány lemondása.

Enescu vizsgálóbíró tegnap Ploestibe utazott, ahol házkutatást tartott a petróleumpanama gyanúsítottjainak lakásán. Számos helyen fontos okmányokat talált. A vizsgálat még folyamathoz van.

Összehívják

a német birodalmi gyűlést.

Bonyodalom a két páncélos cirkáló építése körül.

Berlinből jeleltik: A szociálista párt kongresszusa, amely az egész éjen át ülésezett, kimondotta, hogy a tervbevett két páncéloscirkáló építési költségeinek megszavazásába nem egyezik bele. A kongresszus elhatározta a birodalmi gyűlés sürgető összehívását, melynek ki kell tűznie tárgyalásra a páncélosok ügyét megváltoztatandó kormányhatározatot. Amennyiben ezt a párt nem érné el, úgy felszólítja a szociálista minisztereket, hogy lépjenek ki a kormányból.

— A görög választások végleges eredménye. Athénből jeleltik: A választások végleges eredménye 180 venizelista, 17 Papanantzis-párti, 8 Kondiotis-párti, 4 Mihalokopulos-párti, 5 Zavizianos-párti, 4 függetlenségi, 20 royalista, 4 Kafandaris- és 2 Pangalos-párti. Az új kamara 17-én nyílik meg. A royalista Metaxas annyira szívére vette a nagy vereséget, hogy elhatározta, hogy végleg visszavonul a politikától.

Utközben.

Irta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzéseim életemről s eddigi pályafutásomról.

Nagyot sóhajtott, mint mikor valakinek egy kő esik le a szívéről. Pár pillanatig hallgatott. Végül ennyit mondott:

— Hála Istennek. Már megijedtem, hogy valami komoly baja van.

Érdekes. Egy mágnás sohasem fogja elhinni, hogy egy színigazgató az ellenfele is lehet. Egy mágnás ezt nem hiszi el soha. Egy színigazgató, az nem vis-á-vis.

Mig Imre Berlinben volt, nem igen láthatam nagy ideálmot. Mikor pár nap múlva elutazott, úgy éreztem, hogy a nap már nem süt olyan forrón és a képzelet délibáb már el is oszlott. A jó kis Imre jelenléte, csodálatos jószaga megint csak helyrehozta a fejemet, anélkül, hogy ő ezt akarta volna, vagy bármi súlyt is helyezett volna az egész kérdésre. Megint azt éreztem, hogy nem nekem való az ilyesmi. Az én életem utjai mégis csak a magyarországi dűlőutakra és buzatáblákra, lankás vidékeken elterülő cserfaerdőkbe vezetnek. Mit ugrálok én itt össze-vissza, mikor a világ legnemesebb szíve dobog értem.

Egyik este aztán, párperces kis vita után nagy ideálmot ráncsapta a taxiajtót, a fejére vágta a kalapját és elment. Még azon az éjjelen elutazott. A Lidoról kaptam tőle sürgönyt, melyben csak ennyi volt: Wir sind nur Püppchen, Püppchen, Püppchen, wie aus Holz und Wachs... Idézet a Brettgräfin-ből.

Igy kerültem én ki a ráfizetők listájából. Legalább is akkor ezt így hittem. Ma, keresztül száguldván egy egész hosszú életem, érzem, hogy nem volt igazam. Magam elé varázsolva a nagyszerű Max rendkívüli lényét, úgy érzem, hogy vállalni kellett volna azt a kis vagy akár nagy rizikót is! — ami velejár.

Mikor 1924-ben Bécsben játszottam az Antóniát, sokszor elbeszélgettünk a multról, a

legnagyobb és legjobban szenvedő ráfizetővel, Frau Reinhardtal, a mindnyájunk számára kedves ismerős Else Heimssal. Else Heimst még színinövendékkoromban láttam először, mikor a mostani Fővárosi Operettszínházban — mely akkor még orfeum volt — egy német társulattal vendégszerepelt. A Jugendet adták és Max Reinhardt volt a partnere, ki egy napot játszott. — Élmény volt számomra Else Heimst, babonás fiatalágában, őszinte játékával, nyulánk, magas alakjával. Dacára, hogy nem értettem a nyelvükön, nagyon el voltam ragadtatva az előadástól. Hosszu évek elmúltával aztán a kedves, vidám Else Heimsből, szegény Frau Reinhardt lett. Mikor meghallottam, hogy Else Heimst végre is kiforszírozta, hogy Max elvegye, nagyon sajnáltam őt. Nem jó az ilyen világhírű legények ellen bizalmasságot elkövetni. A házasság természetesen nem felelt meg a várakozásoknak. De semmiféle tekintetben, senkinek. Pörösködés, csunya válóper, keserűség lett a vége az évekig tartó lángoló szerelemnek. Nem mondhatnám, hogy nagyon török-marják magukat az emberek a Frau Reinhardt barátságáért. Ellenkezőleg. Szép nyugodtan átsétálnak a tulsó oldalra, ha meglátnak az uccán. Akinek bármi néven nevezendő remélni valója van Professor Reinhardtól, bizony nem szívesen mutatkozik olyasvalakivel, kinek személye hártalanul kellemetlen a nagy Maxnak. Miután engem az ilyen kérdések nem tulságosan izgatnak, többször összeültem Bécsben Elsével a Schönerrben ebédelni és próbáltam a szegény, tévelygő, szenvedő asszonyt nyugodtabb utra terelni. Próbáltam meggyőzni arról, hogy amikor egy férfi egy más asszony miatt el akar hagyni valakit, abba bele kell nyugodni. El kell válni tőle. Semmivel nem lehet jobban büntetni a dicső férfinemet, mint azzal, hogy belekergetjük őket egy új házasságba. Egyike a világ legszebb színjátékainak. Erről azonban Else Reinhardtot nem lehetett meggyőzni. — Híába volt minden igyekezetem, az arca égett, a kezei remegtek, gyorsan vett lélekzetet... Éreztem, hogy ezen soha, senki nem tud vál-

toztatni. Szegény kis fő-fő ráfizető.

A berlini próbálkozást teljes sikernek lehetett volna nevezni, ha nem jött volna Rözbe az a kis csekélység, hogy félbe kellett szakítani. Ha tovább lehetett volna folytatni, minden a legnagyobb rendben lett volna, de ez, mint már említettem, lehetetlen volt. Így tehát a berlini operettszínházak igazgatóival kellett a további terveimről tárgyalni. Nem akarnék tulozni, de komolyan mondom, ha egy kis kutyának beadnák mindazt a sok butaságot, amit én azoktól az operettigazgató-titánoktól hallottam, azt hiszem, egy pillanatig sem élne tovább. Mert az egyszerűen leírhatatlan. — Az igaz, hogy nehéz is volt Beöthy László után azt kívánni, hogy minden berlini igazgató olyan legyen, amilyen ő volt. Az is tulzott kívánság volt, hogy Reinhardt legyen valamennyi. Semmi különösebb feljegyezni valóm nem volt ezekről a tárgyalásokról, csak arra emlékszem, hogy minden egyes alkalommal fizikai fájdalmat éreztem. A leglehetősebb tervekkel állottak elő. Olyan is volt, aki mindenáron a Szép Helénát akarta velem játszani. Egy másik a Denevérben az Adélt. Ez Gregor volt, a Komische Oper igazgatója. — Miután ahányan voltunk, annyifelé beszélgettünk és se-hogy sem tudtunk megállapodni, összepakoltam és hazamentem Tótszerdahelyre kicsit kislúfolni a fejemet a sok német szótól, kicsit urnak lenni, lovagolni és főleg és egyesegyedül — megint sokszor együtt lenni a jó Imrével. Az is fontos kérdés volt, hogy hogyan tudok az adósságaimmal tovább lavírozni. Minden-nap vártam, hogy megütik a dobót a tótszerdahelyi kapu előtt. Nehéz idők voltak. — Ez azonban akárkin inkább meglátszott, mint rajtam. Nem azért, mintha olyan könnyelmű volnék, hogy az ilyesmi nekem bagatell, hanem inkább azért vagyok ebben a tekintetben fölényben mások felett, hogy ha komoly baj van, ha igazán elkap az örvény, akkor alig van valaki, aki abból az örvényből olyan haláltmegvető nyugalommal, egy arcizomrándulás nélkül tudna kikecmeregni, mint szerény személyem.

Titkos külföldi cigarettagyárat lepleztek le Aradon

Három lej darabja a „valódi“ svábdohánnyal töltött Memphis-cigarettának. — Az aradi monopolvivatal szenzációs leleplezése.

(Arad, augusztus 22.) A mi cigarettáink — es ezt maguk az illetékes faktorok is kénytelenek elismerni — bizony elég rosszak és így nem esoda, ha a kényesebb ízlelésű dohányosok a külföld felé tekintenek vágyó szemmel. És ezt a vágyat egészen jól használják ki a csempészek, akik a szomszédos államokból — Bulgáriából, Jugoszláviából, Magyarországból, sőt a távolabb eső Ausztriából is — ezerszámra csempészik be a külföldi cigarettákat, amelyeket borsos áron adnak el a jó dohányt szerető nikotinistáknak, — akiknek elég pénzük van ahhoz, hogy ezt a luxust megengedhessék maguknak. Ezek a sokpénzű levelek neve pedig már annyira ismert, hogy sokszor megesklik, hogy beállít valamelyikhez egy titkoszaton suttogó idegen, aki ezzel környékezi meg:

— Van egyszerű Khedivém, száz darab ötszáz lej, Memphis háromszáz lej, Coronas négyszáz, osztrák Kdehivé hatszáz lej, Teissék párezer darabot venni.

Az utóbbi időben már gyanakodva feladják a csempész-cigaretták árusítóit, mert több olyan eset is történt, hogy a sikertült eladás után az illető egyezzerütem elment a Monopol hivatalhoz és feljelentette vevőjét, akinek egy órán belül megjelentek a monopol emberei és természetesen megtalálták a cigarettát, ami darabonként 10 lej büntetést jelentett. Ebből pedig a feljelentő a büntetés negyven százalékát kapta jutalmaképpen. Ilyenformán veszélyekkel van telve az az út, amely az illatos Khedive, Triumph vagy Coronas felé vezet és sokan — miután már néhányszor megégették a kezüket — ezért mondták le a külföldi cigaretták magasabbfokú élvezetéről.

A nagy ellenkezés dacára az utóbbi hetekben ezerszámra adtak el Aradon Memphist, aminek híre a monopolvivatalhoz is eljutott. Jalba monopolvivatali határozat kiadását vázolta, de kevés eredménnyel. Mindössze annyi volt megállapítható, hogy a csempészes nem a magyar határon át történik. A problémát végre egy bizalmas feljelentés oldotta meg, amelyet a monopolvivatalhoz adtak be és amely közölte, hogy

Aradon titkos cigarettagyár működik, ahol ezerszámra állítják elő a magyar Memphis-cigarettát.

A feljelentés pontos nevet és címet közölte, amelynek birtokában Jalba monopolvivatal néhány tisztviselőjével ma rajtaütött a gyáron. A „gyár“ egy aradi ügyvénk lakásában volt és az ott talált „áru“ mindenben beigazolta a feljelentés adatait. Megállapítást nyert, hogy az ügyvénk, eddig még ismeretlen módon, ezerszámra kapta az eredeti, üres Memphis cigarettahüvelyeket, amelyeket rossz svábdohánnyal töltött meg és valódi Memphisként hozta forgalomba, darabját három lejért. A dohány, amelyet a Memphis előállítására használtak, a lehető legcsalányabb minőségű, úgy, hogy a cigaretták a legrosszabbnak ismert Functionar cigarettánál is rosszabbak voltak. A lakásban többszáz kész cigarettát és háromezer darab üres Memphis-hüvelyt találtak, amely után kirótták a törvényes büntetést. A „Memphis-gyáros“ még aránylag jól járt, mert csak a kész cigaretták után kellett darabonként tíz lej fizetni, míg az üres hüvely után összesen ötezer lej fizetett, miután a törvény előírása szerint az üres cigarettahüvelyek után — mennyiségre való tekintet nélkül — ötezer lej bírság fizetendő.

Ilyenmódon tehát világosság derült arra a titokra, hogyan árasztották el Aradot az utóbbi időben csempészett cigarettával. Most annak megállapítását előzta a vizsgálat, miképpen jutott az ügyvénk az üres hüvelyekhez, amit tudvalevőleg Magyarországon sem lehetőséges legális úton beszerezni. Végezetül csak Jalba aradi monopolvivatali szavait idézzük ide:

— Látja uram — mondotta nekem a monopolvivatal, amikor az eset után kérdezősködtem — minden csak az illúzió alapszik. A külföldi cigaretták tilosak voltak olyan vonzerő, hogy még akkor is jönnek találgatják, ha rossz. Megkóstoltam a lefoglalt Memphist és megállapítottam, hogy a legkomiszabbnak ismert National, vagy

Functionar is jobb nála. De külföldi volt, csempészáru és méregdrága és ez a három ok elég volt ahhoz, hogy rózsalevelnek képzeljék a legcsalányabb svábdohányt. Mindenhez csak illúzió kell. Pedig kijelentem, hogy most, amióta jobban vigyázunk a gyártásnál — a belföldi cigaretták is jobb, sőt egyre javul. És darabonként három lejért itt is jó cigarettát lehet kapni — nem ilyet...

Szavai megbizonyítására átadott egy aradi-gyártmányú Memphist a lefoglalt készletből. Rágyújtottam. Tényleg, nagy rossz volt... Marosi Rudolf.

Egy aradi fiatalember érdekes karrierje.

Elszökött hazulról, borbélyinas lett Erdélyben, csakhogy tovább tanulhasson és az ügyvédi diplomát megszerezhesse. — Plank Pál dr. példás akaraterejével sikeresen tette le Kolozsváron az ügyvédi vizsgát.

(Arad, augusztus 22.) Egy aradi fiú, Plank Pál, akinek apja szatócs Aradon, nagybátyja pedig Plank Frigyes detektívönök Timisoaran (Temesváron), igen szép példáját mutatta meg az akaraterejének és törekvésének. Plank ezelőtt ötesztendővel érettségizett Aradon. Ezután nyomtalanul eltűnt a városból s hozzátartozói még azt sem tudták, hogy merre keressék. Néhány nappal ezelőtt aztán váratlanul megjelent a szülői házában Plank Pál és atyja elé letette az asztalra ügyvédi oklevelét, amelyet — mint elmondotta — keserves kínlódással szerzett meg.

Elmondotta Plank Pál, hogy Aradról való eltávozása után Erdély felé vette útját és faluról-falura vándorolt, hogy valami lehetőséget keressen magának a továbbtanulásra. Péleven át egy kis erdélyi városkában borbélymesterséget tanult s mikor felszabadult, Clujra (Kolozsvárra) ment segédnek. Új gazdájának tett szel a csinos fiú s amikor meghallotta, hogy érettségizett és tovább szeretne tanulni, szívesen egyezett bele, hogy Plank Pál délelőtti

Miért késlekedik Szendrey Mihály koncessziója?

Egy nyolclejes okmánybélyeg miatt nem tud szervezkedni a designált aradi színházgazdát. — Minulescu államtitkár szerint legkésőbb szombaton megérkezik Aradra Szendrey koncessziója.

(Arad, augusztus 22.) Az aradi színház koncessziója ügyében egyedül az Aradi Közigazgatónak a miniszteriumba beadott kérvénye eltűnt és ez az a körülmény, amely késlelteti Szendrey Mihály szerződésének megkötését Arad városával. Szendrey Mihály természetesen nyomban újabb kérvényt nyújtott be, azonban Lapedatu kultuszminiszter nem tartózkodik Bucarestben, csak csütörtökön érkezik haza s akkor Minulescu államtitkár nyomban Lapedatu elé terjeszti Szendrey kérvényét, úgy, hogy ez esetben legkésőbb szombaton már megjöhet az értesítés az aradi város házára az approbálásról és Szendrey Mihály — az interimár bizottság támogatásával — vasárnap már szerződésileg biztosítva, az aradi színház végleges ezévi színházgazdátja lesz, amikor is már teljes joggal megkezdheti szervezkedését.

Szendrey a szervezkedést ugyan már most is megkezdhetné, mert Minulescu a beadott kérvénye ügyében kijelentette, hogy koncessziója felől teljesen nyugodt lehet, a demuncláló feljelentések nem találtak nála hiteit és így koncesszióját a legrövidebb időn belül teljesen bizonyosan megkapja, de Szendrey — igen helyesen — megvárja, az ügy végleges elintézését, amikor is gőzerővel indítja majd meg a szervezkedést. A lehető legjobban érdeklő álló társulatot a hírek szerint a clujai társulatból igyekszik nagyjából részben felkutatni Szendrey, ugyanis a clujai (kolozsvári) társulat ezzel szemben az araditól hódított el több tagot: Betegh Bébit, Mészáros és Olaszt.

Nem érdektelen fölemlíteni, hogy tulajdon-

MAROSPARTI

APOLLO

1/10-kor

5, 7 és 1/10-kor

Ma, csütörtökön:

DON JUAN

a szép nők legelbajolóbb csábítója,

JOHN BARRYMORE

a főszerepben.

A filmtechnika legszebb teljesítménye.

Hatalmas felépítés
a Sorgiai korából.

Monopol Filmcentrala Timisoara.

Rendes olcsó helyárakkal!

URANIA

PREMIER!

PREMIER!

Szombaton:

CHANTAGE,

a modern utonálló.

A főszerepben:

Huguette Dufles és Jean Angelo.

szabadok legyenek. Ettől kezdve négy és fél-éven át Plank délelőtt az egyetemre járt, délután borotvába és nyíra a vendégeket, éjszaka pedig tanult, készült a vizsgákra. A nyár elején aztán befejezte tanulmányait, letette az ügyvédi vizsgát, még pedig teljes sikerrel.

Mikor a diploma a kezében volt, elbucsu-zott mesterétől és öt esztendő után hazatért szülői házához, hogy megmutassa nekik, az ő támogatásuk nélkül is kiverekedte magának az élet-től a könnyebb megélés lehetőségét. Plank Pál persze kitörő örömmel fogadták szülei, akik most reggeltől estig iródahelyiséget keresnek az új ügyvéd számára, mert most már a félvilágért sem egyeznének bele abba, hogy dr. Plank Pál más városban telepedjen le, mint Aradon.

képen miért is tünt el Szendrey Mihály igazgató kérvénye a miniszteriumban? Az egész késlekedést mindössze egy nyolc lejes okmány bélyeg okozta, amelyet elfelejtett ráragasztani a kérvényre Szendrey és ennek következtében az átvevő tisztviselő a papírkosárba dobta a kérvényt, mint szabálytalan beadvényt. Csupán ez a kis aleli hibán múlik, hogy az aradi színház körüli ügyek még nem nyertek végleges tisztázást.

Ma egyébként az a hír terjedt el Aradon a Bucarestből hazaérkezett Gradinariu Emil timisoarai (temesvári) városi kulturálisminiszter nyilatkozata alapján, hogy Szendrey Mihály hatalmas, közel egy millióra rugó gázhátralekkel adós tagjainak és ezért nem is fog koncessziót kapni. Szendrey viszont közjegyzői nyilatkozatokkal fogja megbizonyítani ennek a valótlanságát és különben is hírek szerint a színház eddigi tagjai is cáfolatra készülnek. Gradinariu nyilatkozata folytán elterjedt híreknek azonban merőben ellentmondó Minulescu államtitkár Szendreynek tett kijelentése, amely Szendreyt teljesen biztosítja koncessziója kiadásáról.

— Bulgária békében akar élni Romániával. Párisból jelentik: Buroff bolgár külügyminiszter a lapoknak intervjut adott, amelyben többek között Romániáról is nyilatkozott, kijelentve, hogy Bulgária békében és jóbarátságban akar élni Romániával. Nincsenek területi aspirációi annak ellenére, hogy Bulgária leggazdagabb vidékét adták oda Romániának.

Üzletfelosztás miatt

hatóságilag engedélyezett

végeladást rendez

Grallert J. és Fla

60 év óta fennálló 4289

óra- és ékszerkereskedése.

Mélyen leszállított árak!

Irodalom és művészet

Öreg színészek napja Aradon. Szeptember 2-án megint hangos lesz a városliget a jókedvtől. Ezen a napon rendezik az öreg színészek szakos ünnepélyüket, amely az idén az eddigiektől eltérően, nem a színházban, hanem a ligetben lesz megtartva. Az agilis rendezőség a szórakozások ezernyi fajtáját állítja be a sikerszerzéshez. Lesz kabaré, becsali csárda, csürdögölő, pezsgő- és cukrász-sátor, szépségverseny, rulett, szerencsekerék és minden, ami szívnek és szemnek kedves. A zenét a katonazenekar szolgáltatja. A sátrakban Arad legkiválóbb uriaszonyai és legszobb leányai működnek közre. Nem kétséges, hogy mindenki ott lesz az öreg színészek napján. Jól jegyezze meg: szeptember 2-án lesz megtartva a városligetben.

Fürst Jenőné táncvizsgálója Rovinen (Magyarpécskán). Vasárnap tartotta Fürst Jenőné aradi táncatanárno rovinet (Magyarpécska) tánckurzusának befejező vizsgáját egy táncrevü keretében. A revüt Crucean Iris román táncos nyitotta meg. A bahavásár c. számban Kertész Évi, Böhm Ági, Lelik Márta, Zeissler Vera, Reiner Ilike és Marzsinán Gábor működtek közre. Spieschny Lizike és Urbui Pusi holland táncot mutattak be. Popescu Felicia pedig egy táncfantáziát lejtett. Adám Boriska, Crucean Iris és Reiner Ilike együttes száma után a Fürst-görök: Javrilovits Piroksa, Rácz Inci, Wolfshaendl Juliska, Crisan Emike és Darvas Angyalka közreműködésével Krausz Edit mutatta be a Sliti-táncot. Balog Ica rózsabalettet és Sarbat táncolt. Adám Boriska és Gavrilovits Iván pedig black-bottomot lejtettek. Wolfshaendl Juliska és Crisan Emike egy tango-excentricusot mutattak be, az espanolt pedig Robb Magda, Gala Bözsi, Ponta Manci és Fuchs Magda. Opris Viorica, Gavrilovits Piroksa orosz duettet mutattak be, végül Josephine Baker banántáncát járta el Reiner Ilike, Adám Olga, Rácz Inci, Darvas Angyalka, Elias Pista és Gavrilovits Iván közreműködése mellett. A revüt reggelig tartó tánc követte.

Meghalt Makart János özvegye. Bécsből jelentik: Teljes elhagyatottságban, nyomoruságos viszonyok között meghalt tegnap 77 éves korában Makart Jánosnak, a híres osztrák festőművésznek özvegye, az egykor ünnepeelt Linda Berta, a bécsi udvari Operaház első ballerínája. 44 évvel élte túl Makart Jánost, aki harmadik férje volt. Gróf Strachwitztól, első férjétől elvált, második férje, Udvarnok magyar huszárkapitány öngyilkossággal vetett véget életének. Ünnepeelt szépség volt Linda Berta, akit a császárság idején a legnevesebb arisztokraták rajongtak körül, nagy vagyon maradt rá Makart János után, de a háború és az infláció következtében koldus-szegény lett Linda Berta.

Lucia Paulian és Hortenzia Barbu hangversenye. Vasárnap kiemelkedő művészi eseménye lesz Aradnak: a Román Vöröskereszt Jótékonyegylet soborsini nyaraló-telepe javára két, akadémiát végzett művésznő: Lucia Paulian kisasszony zongoraművésznő és Hortenzia Barbu kisasszony szopránművésznő tartják hangversenyüket a Kulturpalotában a következő műsorral: Mendelssohn: Prelude 1) Mayer: Grand, étude, en a tempo; Chopin: Revolution-Etude; Lucit Paulian kisasszony. 2) Marchesi: Ave Maria; 7. Dragoi: Trandafir depe rázoará; Hortenzia Barbu kisasszony. 3) Chopin: Scherzo Sibemol minor; M. Negră: Impresii dela țară; Lucia Paulian kisasszony. 4) Beethoven: Fidelio Aria Marcelinei; Bredicianu: Cine-aude a mea gurijă; Hortenzia Barbu kis-

TELEFON 20.

ERZSEBET SLAGERMOZGO

TELEFON 20.

Erdélyben premier!

Ma d. u. 8, 7 pont, este 9 órakor a kertben is.

Fanamet világszenzáció!

VARÁZSLÓ

A filmművészet osodája, a legérdekesebb filmremekmű. Pazar kilitás.

A főszerepben: Paul Wegener, Petrovich Sztetiszláv és Alice Terry.

Mérsékeltén 5 lejjel emelt helyárak.

Jegyről idejében gondoskadjon

asszony. 5) Liszt: Legende Saint Francois; Paul marchant sur les flots; Lucia Paulian kisasszony. 6) Mozart: Figaro Aria Pajului; Monja: Dorurile mele; Hortenzia Barbu kisasszony. 7) Liszt—Verdi: Rigoletto Paraphrase, de concert; Lucia Paulian kisasszony. 8) Puccini: Bohema Aria Mimi; Bredicianu: Sa dus cucul de pe aici; Hortenzia Barbu kisasszony.

Rákossy Manci férjhezment. Rákossy Manci operettszínésznő, aki néhány nappal ezelőtt Aradon a Mersz-e Maryben vendégszerepelt, bucsut mondott a színpad világának. Szombat délután játszotta el pályafutásának legnagyobb jelentőségű szerepét, amikor is örök hűséget esküdött Duciu János lugosi főszolgabírónak.

Balan rablóvezér intervjut adott egy újságírónak

Egész csendőrezred keresi a banditát, aki közben kedélyesen diskurál egy hírlapíróval. — Balan sajnálja áldozatait.

Nagyszebenből jelentik: Egy egész csendőrezred, rendőrök és detektívek raja üldözi már napok óta az elvetemedett gyilkost, az ocnea-mari-i feygház szökevényét. Balan Nicolaet. Gyűrűt vonnak az erdők körül és minden sziklát, barlangot, sűrű erdőrészt átkutatnak, de Balan ördögös ügyességgel menekült ki a gyűrűből és anélkül, hogy Szeben környékét elhagyná.

Szeben környékén egyre-másra születnek a legfantasztikusabb rémmesék Balan-ról. A felizzgatott népfantázia mindennap újabb gyilkosságot tulajdonít az elvetemedett banditának. Pedig a helyzet most az, hogy Balan elvesztette önbizalmát, rablótársaitól is elvált és egyedül kóborol az erdőben. Az erdei pásztorok, juhászok gyakran látják. Vakmerő ségéből nem veszteti ugyan, de kerüli az emberekkel való találkozást.

„Én vagyok Balan.”

Tegnapelőtt Kisdisznód környékére vetődött. A havasról estefelé lejtő, valószínűleg azzal a szándékkal, hogy gyümölcsöt szedjen a kertekben. Kisdisznód egyik legkellemesebb nyaralóhelye a szebenieknek. Minden nyáron százával üdülnek a havas alatt elterülő faluban a szebeni polgárok. Itt tartózkodik néhány hét óta a Nagyszebenben megjelentő Tribuna című hetilap szerkesztője is. Szállásadójának kertjében épen almát szedett, amikor hirtelen eléje állt egy rongyos ruhájú fiatalember. Megemelte zsíros sapkáját és alázatosan szólt a szerkesztőhöz:

— Adj nekem is néhány almát.

Fegyver nem volt nála és inkább koldusnak, mint rablóvezérnek nézett ki. A szerkesztő átadott egy kalapra való gyümölcsöt.

— Maga idevaló? — kérdezte a fiatalembertől.

— Igen. Itt lakom az erdőben. Ott nem terem gyümölcs. Hát maga milyen foglalkozást űz?

— Mit érdekl ez magát, — felelte egykedvűen a szerkesztő.

— Azért érdekel, mert én vagyok Balan. Tudnom kell, kívül állok szóba.

A gavallér bandita.

Mondanunk sem kell, hogy az újságíró rettentően megijedt. Sápádsan dadogta:

— Mit akar tőlem?

— Ne ijedjen meg — mondta a bandita fölényesen, — nem bántom magát. De azért kíváncsi vagyok arra, mit irnak az újságok rólam.

A szerkesztő zsebében volt történetesen a Tribuna két legutóbbi száma. Hirtelen átnyújtotta az újságokat a banditának.

— Itt van olvassa.

A bandita ekkor lassu tempóval benyult a zsebébe. De nem revolvert húzott elő, hanem egy nagy csomó pénzt, ezresekkel, százakat. Aztán végiglapozta a bankókat és kikeresett egy huszlejt.

— Itt van az újság ára.

— Egy szám csak öt leibe kerül — mond-

ta az újságíró — aki kezdett bátorsághoz jutni és zsebében kotorászott, hogy visszaadja a banditának a tíz lejt.

— Csak hagyja — mondta erre Balan — a többi borralaló. — Aztán törökös módra leült a földre és kiterítette maga mellé az újságokat. A szerkesztő végül megkockáztatta a kérdést:

— Mondja Balan ur, miért gyilkolt? Miért ölte meg azt a szegény vasutast?

Nem akartam ölni.

A bandita sovány arcán komor vonás jelent meg. Szemei révedeztek. A megbánás hangján mondta:

— Sajnálom. Nem akartam megölni. Csak pénzre volt szükségem. Ha szó nélkül átadja a pénztár kulcsát, nem bántom.

— Hát a nagydísznódi szászit miért ölte meg?

— Azt is sajnálom. Azt hittem nincsen otthon. Lopni mentem hozzá.

Az újságot lapozgatta, majd szeliden elbucszott.

— Na menjen haza. Biztosan várja otthon a felesége.

A szerkesztő óvatosan hátrált, amikor pedig a kert sűrűjébe ért, futva menekült. Néhányszor még visszaneézett és látta, hogy Balan az újságok előtt hasrafeküdt és nyugodtan böngészte a róla szóló cikkeket.

A csendőrség körülből negyed óra múlva üldözőbe vette a banditát. Már nem volt a kertben. Az erdőbe menekült, ahol nyoma veszett.

Az Astra rendezi az egyesülési ünnepet

A kormány nem akar politikai jelleget adni a december 1-én megtartandó alba-iuliai ünnepségnek.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Viitorul az erdélyi egyesülési ünnepre vonatkozólag intervjut közöl Lepadatu minisztertől, aki kijelenti, hogy az ünnepélyt az Astra rendezi. Az Astra a következőket kérte a kormánytól:

1. Egészítsék ki a Vitéz Mihály tordai szobrára 1925-ben adott 200 ezer lejt, hogy a szobor befejezhető legyen. 2. Segítsék az Astrát, hogy elkészíthesse az alba-iuliai egyesülési muzeumot, amely a koronázási templom mellett létesülne. 3. Állítsák fel Hora és Closca vértanuk szobrát az alba-iuliai koronázási templom udvarán. 4. Abban a teremben, ahol 1918-ban az egyesülést proklamálták, emléktáblát állítsanak fel, amelyen a nép akkor vezetőinek és az egyesülést létrehozóknak nevei legyenek megörökítve.

A minisztertanács hozzájárult a kért támogatáshoz és így az egyesülési ünnep december elsőjén lesz Alba-Iulian az Astra közgyűlésének keretében. A kormány nem akarja monopolizálni ezt az ünnepet és nem kíván annak politikai jelleget adni. A nemzeti-parasztpárt hibát követne el, ha távolmaradna az évforduló megünneplésétől, mint ahogy 1924-ben tette.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-T

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1928. szeptember hó 1-től számítjuk.

Külvárosi tragédia az aradi törvényszék előtt

Az aradi városligeti Liliom élete, szerelme és halála. — Marószódával öntötte le kedvesét egy cselédleány, mert az el akarta hagyni őt. — Veronikát másfél évi börtönre ítélték.

(Arad, augusztus 22.) Egy megrendítő külvárosi családi dráma végső akkordjai játszódtak le ma délelőtt az aradi törvényszék dr. Tamásdán—Ionescu tanácsa előtt. A vádlott egy törekeny, sápadt arcú, köhögős aradi cselédleány, Kájó Veronika, aki — mint annak idején megirtuk — az elmúlt húsvétvasárnapjának reggelén marózluggal öntötte le kedvesét, Baumann József munkanélküli aradi fiatalembert, aki belterületi sérüléseibe. A vádirat felolvasása után Kájó Veronika sírásba fuló hangon mesélte el szomorú élete gyászos tragédiáját.

Kájó Veronika a Városligetben ismerkedett meg az elmúlt őszön Baumann József fiatalemberrel, akinek nem volt keresete, de igen szépen tudott beszélni a szegény kis cselédnek nyelven. Még aznap eljegyezték egymást és egybeköltöztek. A leány anyja adott szállást a fiataloknak, az élelmet pedig Kájó Veronika szerezte meg bejárónői munkával, meg varrással. Baumann Józsi nem dolgozott, csak szerelmeskedett és még a cigarettákat is Veronika vásárolta Józsi számára, akik nagyon szerették. A tél végén betegeskedni kezdett Veronika, gyötörni kezdte a gyermek, akit a szive alatt viselt. Nem tudott már dolgozni s eimatt lassu elhidegülés állott be a fiatalok között. Mert Baumann József még a születendő gyermek kedvéért sem akart dolgozni, sőt úgy hallatszott, hogy Amerikába készül.

Kájó Veronika füléhez szintén eljutott Baumann terve és szemrehányást tett neki, amiért elcsábította, aztán el akarta hagyni. Baumann durva veszekedéssel és veréssel válaszolt vadházastársa siránkozására és kijelentette, hogy ne avatkozzon senki az ő dolgába. Az asszony siránkozott egy darabig, aztán abba hagyta. Husvét vasárnapján reggel felköltötte Baumann Józsefet s pénzt kért az ünnepekre. Baumann Józsi adott — egy hatalmas pontot, amitől szegény Veronika elvágódott a földön. Baumann pedig megfordult ágyában és tovább aludt. Amikor Veronika magához tért, anyja unszólására hozzáfogott a takarításhoz, hogy legalább rend legyen az ágyban és a szobában, ha már ennivalójuk nincsen. Kitakarította a szobát és sűrűn kezdte az asztalt. Marószóda-oddattal. Amint sűrűje, a férfire esik tekintete, aki mélyen aludt az ágyban és mosolygott. Ez a mosoly az ágyába kergette a mért szegény beteges Kájó Veronikának. Felkapta a szódás edényt és annak tartalmát az alvóra öntötte. A gyilkos folyadék pillanatok alatt borzalmasan összeégette Baumann Józsefet, akin már az sem használt, hogy beszállították a kórházba. Két nap múlva kiszervekedett.

Igy mondta el a szomorú történetet Kájó Veronika, akit a törvényszék az enyhítő körülmények tekintetbevételével erős felindulásban mondott ki bűnösnek s ezért másfél esztendőre börtönbüntetésre ítélték. Tamásdán dr. elnök hirdette ki az ítéletet és közben zsebkendője után keresgélt. Valami belemért a szemébe az elnök urnak.

Elavult strand-szabályokkal molesziálják az aradi fürdőzőket.

A Neptunban történt „erkölcsrendességi” razzia utóhatása. Illetékes funkcionáriusok elítélik a rendőrség fellépését. „Unesztetikus látvány a félmeztelen, pocakos férfi.”

(Arad, augusztus 22.) Általános érdeklődést váltott ki Aradon a legutóbb tartott strand-razzia, amelyről egyedül az Aradi Közlöny számolt be. A mai napon különféle nyilatkozatok hangzottak el az idényenként több ízben megismétlődő strand-razziákról, amelyeknek egyéb célja alig van, mint molesztálni a közönséget. Mesesan rendőrspektor, aki a legutóbbi strand-razziát vezette és aki a legudvariasabban figyelmeztette a közönséget a bejáratnál kifüggesztett strand-szabályokra, kijelentette, hogy a maga részéről csupán esztétikai szempontból tartja szükségesnek, hogy a férfiak ne fél trikót viseljenek, mert különösen a büffében, ahol számosan étkeznek, izléstelennek tartja, hogy meztelen, pocakos, gyapjas mellű férfiak üljenek az étkező asztalok mellé, akik szerinte könnyen elveszik az emberek étvágyát. Nem kifogásolja azt, hogy a férfiak fél trikóban heverészenek a homokon és így élvezzék az egészséges napfényt, de annak nem találja értelmét, hogy felső fürdőruha nélkül korzózzanak a strandokon.

Mihulin Miklós iskolaigazgató, polgármester-helyettes kijelentette, hogy csodálkozik

ezen az értelmetlen és szigorú intézkedésen, amelyek elavultak, mert hiszen az egész világon ugyanolyan fürdőruhákat viselnek, mint Aradon és ez sehol sem kelt megütközést. Dr. Cucu Vazul városi főorvos kijelentette, hogy a strand elsősorban egészségügyi intézmény és ott az a fontos, hogy a fürdőzők kihasználják a napfény gyógyhatását. Ez pedig nyakig begombolt fürdőruhában lehetetlen. A világ összes modern fürdőhelyein ma már bevezették a meztelen strandolást és ez csak egészséges lehet, de semmiesetre sem erkölcstelen.

A fenti nyilatkozatokból megállapíthatjuk, hogy Arad illetékesei elítélik az évekkor elavult strand-szabályokat, amelyek már elavultak, túlhaladtak. A szabályokat annak idején a város vezetősége szerkesztette és a rendőrséget bízták meg azzal, hogy a közönséget a strand-szabályok betartására kényszerítse. Egy mód van, hogy a közönség okatlan molesztálását végleg megszüntessék, a város helyezze hatályaon kívül ezeket az elavult szabályokat, amelyeknek paragrafusai részben neveltségesek, részben bosszantók.

Bárki megölheti a gyógyíthatatlan beteget

Szenzációs törvénytervezet készül Csehszlovákiában, ahol a javaslat szerint ezentul nem büntetik az öngyilkosságban való bűnrészességet és a magzatelhajtást sem.

Prágából táviratozzák: A mai napon szenzációs részletek kerültek nyilvánosságra az új csehszlovák büntetőtörvénykönyv tervezetéről. A tervezet szerint, a gyógyíthatatlan beteg megölését nem bünteti a törvény.

Két orvos szakvéleménye alapján bárki megölheti a gyógyíthatatlan beteget és ezért nem vonható felelősségre.

Sőt a tervezet tovább megy. Egyik paragrafusa kimondja, hogy egy orvos is elegendő a beteg megöléséhez, de ilyen esetben elrendelik a boncolást.

A tervezet felfüggeszti ezenkívül az öngyilkossági bűnrészesség büncselekményét is, ezek szerint nem büntetendők azok, akik még reggel, vagy egyéb eszközzel elősegítik az öngyilkosságot. Kimondja a törvényjavaslat, hogy a háromgyermekes anya jogosult negyedik magzatát elhajtani, sőt erre minden esetben jogosult, ha beigazolja, hogy a gyermekáldás kedvezőtlenül befolyásolja a család gazdasági helyzetét. A nemsokára parlament elé kerülő törvény-tervezet európai nagyszabású diszkussziókra fog alkalmat adni.

Bemutatták Budapesten az „égi irást”.

A Szent István-hét szenzációja. — Beszélgetés a pilótával, aki 5000 méter magasságban írja kilométeres füstbetűt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A Szent István-hét sok mindenféle látványossága között is külön nagy attrakciónak számított az a légi produkció, melyet a nyugati nagy metropolisok közönsége már két-három éve ismer, de amely Budapestre most jutott el először: az „égi irás”. Mikor a repülőgép mély bugása felhangzott, nemcsak az ucca közönsége figyelt fel az égboltozatra, de az emberek a lakásukból siettek le a szabadba, hogy megfigyelhessék az apró pontnak látszó gépet, mely vakmerőbnél-vakmerőbb fordulatokkal és ka nyarulatokkal egymásután írta az otromba, de tisztán olvasható fehér füstbetűket a kék égre, míg össze nem állt belőlük a mondat: „Éljen a hazá!”, majd egy nagy világceg neve. Reklamnak soha nagyobb sikere Budapesten még nem volt, de talán eddig nem is volt még reklám, mely inkább megérdemelte volna a sikert, mint ez.

Az Aradi Közlöny tudósítója kintjárt a mátyásföldi repülőtéren s meglátogatta a vakmerő produkció hősét, Wolfgang Feilitzsch bárót, aki a következő érdekes dolgokat mondta el vakmerő produkciójával kapcsolatban:

— Londonból jöttem ezzel a kis géppel Budapestre három nappal ezelőtt. Német származású vagyok. Két évvel ezelőtt mentem ki Londonba az égi-írás feltalálójához, Sarage őrnagyhoz. A londoni repülőtéren közel egy esztendőig tanultam az égi-írás produkcióját. Tessék elképzelni, hogy ezen kis gépen 5000 méter magasra kell felrepülnöm teljesen egyedül.

— A gépen rajtam kívül nem fér el más és a magasban a legkisebb támpont nélkül kell felrajzolni a betűket az égboltozatra. A találmány lényege abban áll, hogy ezen a speciális repülőgépen nagymennyiségű kémiai anyag van, amely hevítés folytán elporlik és az így elporlott anyag nehéz füst formájában tördül ki a repülőgép alján elhelyezett vastag csövön. Nekem a levegőben szaktókat s a legnehezebb gyorsfordulatokat kell végezni, hogy a tükrörással írt betűk megszülessenek. Negyedévig tanultam ezt a munkát a londoni repülőtéren. Először a tükrörást kellett jól agyamba vézni, majd 4—5000 méter magasságban megkezdtem az ABC írását a repülőgép segítségével.

— Negyedévi nehéz munka után Savage őrnagy engem is utnak engedett hét más pilótársammal együtt, akik a világ különböző nagyvárosaiban mutatják be az enyémnel teljesen azonos produkciókat. Még csak annyit kell megjegyezni, hogy egy-egy betű hossza 1—1 és fél kilométer, a betűk vastagsága pedig mindenütt legalább 60 méter.

— Báró Villani lesz Magyarország párisi követe. Budapestről jelentik: Báró Korányi Frigyes párisi magyar követ szeptember elején elhagyja állását és Budapesten elfoglalja a Pénzügyi Központ elnöki székét. A párisi magyar követi állást hírszerint báró Villani-val a jelenlegi bucuresti-i magyar követtel töltik be, ki a fiatalabb magyar diplomata-generáció egyik legtehetségesebb tagja. Báró Villani valószínűleg csak a tél folyamán foglalja el véglegesen új állomáshelyét.

H I R E K.

Törvényes gyilkosság.

Csehországban új büntető törvénykönyv készült, amelynek egyes paragrafusaival „ultranyugati nyóra” akarják emelni a közvétségét. Ezek a paragrafusok többek között megengedik, hogy két orvos beleegyezésével bárki megölhesse a gyógyíthatatlan beteget. Sőt humanitásában annyira megy a törvény, hogy elegendőnek talál egy orvosi véleményre is a gyilkosság elkövetésére, de ilyen esetben elrendeli a törvény a boncolást. Ez a törvény visszaadásra alkalmas fegyver lehet azoknak kezében, akik hajlamosak arra, hogy a paragrafusokat bánsós céljakra használják fel.

Ellismerjük, hogy a megváltó halált váró, szörnyű szenvedéseket kiálló gyógyíthatatlan betegnek ajándék lenne a halál. Ám vannak emberek, akik ezt a törvényt önző céljakra használhatják fel és egy nagy örökség utáni vágy könnyen megszüllheti az ilyen lelkiismeretlen ember agyában azt a gondolatot, hogy a büntető törvénykönyv paragrafusaiba burkolózva, büntetlenül kövessen el gyilkosságot. Célnak elérésére jó pénzért orvosokat is szereshet, mert az orvosok között is, mint minden társadalmi osztályban, lehetnek lelkiismeretlen emberek. Politikai gyilkosságokat is könnyen lehet a törvény védőbástyája mögött elkövetni és különösen megkönnyíti a törvényt a blüms hajlamú embereket céljainak elérésében akkor, amikor kimondja, hogy egy orvos is elég a gyógyíthatatlan beteg megöléséhez.

Ezt a nagy büntetésekre inspiráló törvénytervezetet még nem szavazták meg a köztársaságban és lehetséges, hogy majd a tárgyalásánál akadnak főzám politikások, akik belátják annak esetleges következményeit és mindent elkövetnek, hogy a törvénytervezet örökké csak tervezet maradjon.

— **Lemondott a bolgár hadügyminiszter a francia-angol demars miatt.** Szófiából jelentik: A macedon komité ügyében átnyújtott angol-francia demars Valkov hadügyminiszter lemondását vonta maga után. A miniszter Burov külügyminiszter kényszerítette lemondásra, hivatkozván arra, hogy a hadügyminiszter határozatlan magatartása eredményezte a demarsot. A lemondást a király elfogadta.

— **A prefektus hazaérkezését várják a városházán.** A városi költségvetésre vonatkozó magyarázatokkal, amit — mint azt meglátuk — a miniszterium kért, elkészültek a városházán és azokat még e hét folyamán vizsgálja Bucurestibe dr. Robu János interimár bizottsági elnök. A városházán különben nagy érdeklődéssel tekintenek Ceorgescu János prefektus holnapra jelzett hazaérkezése elé. A prefektus ugyanis fontos ügyekben tartózkodik a fővárosban és az ő hazaérkezése után tisztázódik majd az is, hogy komolyan vehető-e az a felebezés, amit a tanácsválasztás ellen nyújtottak be, vagy sem. A jelek szerint a komoly munka csak a prefektus hazaérkezése után kezdődik meg a városházán, amikor is sok függő kérdés tisztázást fog nyerni.

— **Tóth Imre haldoklik.** Budapestről jelentik: Tóth Imre, a Szinművészeti Akadémia igazgatója, aki a nyarat leányfalui villájában töltötte, tegnap reggel rosszul lett, majd eszméletét veszítette, amit mindeddig nem nyert vissza. A beteghez hivatott orvosok megállapították, hogy Tóth Imrét agyvérzés érte és állapota annyira súlyos, hogy felépüléséhez alig van remény.

— **Megépítik a hetedik Dunahídat Pesten.** Budapestről jelentik: Tavasszal megkezdik az ötödik Dunahíd építését. Ez lesz a hetedik Dunahíd Budapestben.

— **Összeült a magyar—jugoszláv döntőbíró-ság.** Hágából jelentik: A magyar—jugoszláv vegyes döntőbíró-ság összeült. Van Slooten holland felsőbíró-sági bíró elnöklésével. A bíróság magyar bíróját Zoltán Béla ny. igazságügyminiszter. A magyar kormányt dr. Köves Béla képviseli.

— **Gyászistentisztelet Radicsért.** Zágrábról jelentik: Ma délelőtt tartották meg a gyászistentiszteletet Radics István lelkiüdvéért. A gyárakban és üzemekben két óráig szünetelt a munka. Rekviumot tartottak a fővároson kívül minden nagyobb horvát városban.

— **Életveszedelemben forgott egy román diplomata.** Innsbruckból jelentik lapunknak: Az Arlbergen Sankt Anton közelében báró Stircea Sándor román diplomata, aki Bécsből Zürichbe igyekezett autóján, egy éles kanyarodónál kocsiával együtt a meredek széléről körülbelül 15 méter mélységbe, egy kiszáradt patak medrébe zuhant. Báró Stircea Sándor csodálatosképpen csak bőrhorzsolásokat szenvedett, sofiörje ellenben, aki az autó alá került, életveszélyesen sebesült meg.

— **Letartóztatták a csernovitzi női Landrat, aki 9 férfit gyilkolt meg a lakásán.** Csernovitzból jelentik: A rendőrség a napokban letartóztatott Csernovitzban egy női Kékszakiált. Barlan Xénia asszony lakásán 9 férfi holttestének különféle részeit, főként a füleket találták meg. Kihallgatásakor az asszony minden kertetés nélkül bevallotta, hogy az utolsó négy esztendőben 9 férfit csalt föl a lakására és gyilkolta meg őket. A holttestüket szétdarabolta, hogy könnyebben elszállíthassa hazulról. Azonnal megvizsgáltatták Barlan Xénia asszonyt a törvényszéki orvosokkal, akik megállapították, hogy az asszony tipikus szadista, de tetteiért teljes mértékben felelős.

— **Cigaretta kréta.** A dohányosok világában szenzációs újítás történt. A napokban forgalomba került Aradon egy kis aranyos zöldes tubus (olyan, mint a ruzs tokja) és ebben a tubusban van egy kemény fehér massa és ez a cigaretta kréta. Hogy mire jó?... Sok mindenre. Használata roppant egyszerű. Az ember végigkenni vele egyszer a Remeszt, Regált, vagy akár a Marasestit és a szomorú minőségű cigaretták, mint ha Voronoff-operációban részesültek volna, megifjodnak, illatosak és kellemesek lesznek, egy kis fantáziával azt is hiheti az ember, hogy trombitás Figarót szopogat, nem pedig Functionart, De másra is alkalmas ez a cigaretta kréta. Erősen nikotinlektó, tehát egészséges. Nagyon használatba is jött a zöldes aranyos tubus és rögtön megteremtette a kölcsönkérés egy új módját. Ma már nem cigarettát kért tőlem a barátom a klubban, hanem így szólt:

— Adj kérlek egy kenést a cigarettaimra. Megkentem neki és ő élvezte.

Egyetlen rossz oldala van csupán ennek a creyonnak. Roppant emeli a cigarettafogyasztást. Ez pedig nagy baj. Ha a Monopoldirekció észreveszi, hogy kezdenek fogyni a cigaretták, úgy tesz majd velük, mint az aranyvégű Carpatival, amely egyidőben oly nagy népszerűségnek örvendett. Kivonja őket a forgalomból. Vagy ami még jobb: a cigaretta krétát fogja kitalálni a trafikokból. Mert nálunk ez a gazdálkodási elv. Ami jó, azzal ki a forgalomból!... A közönség?... Hát Istenem: örüljön, hogy rosszat kap. Legálább van min bosszankodnia. (—thy—)

— **Az amerikai magyarok megkoszorúzták Washington budapesti szobrát.** Budapestről táviratozzák: Az amerikai magyarok Butler Wright budapesti követ vezetésével megkoszorúzták Washington szobrát. A követ hatóságos beszédben üdvözölte az amerikai magyarokat és többek között a következőket mondotta: Washington és Kossuth eszméi közből. Ezen szent eszméért kizarándokoltak a magyarok Amerikába és most, amikor vendégként visszatérnek, én már annyira otthon érzem magam Magyarországon, hogy felveszem a házigazda szerepét. Boldog vagyok, hogy ezen ország sok megpróbáltatása után akkor jöttek Önök, amikor az már szebb és boldogabb jövő felé halad.

— **A kiváló minőség a „Stollwerck” tej-karamellák nagy sikerének alapja.**

— **Egy brazil expedíció halálos veszedelemben van.** Rio de Janeiroból jelentik: Szikratávirón sürgős segélykérő jeleket fogtak fel, amelyek Dyott segélyexpedíciójától erednek. Ez az expedíció indult el Fawcett angol ezredes megmentésére, aki 1925-ben Brazilián keresztül felfedező utra ment. A távirat jelzi, hogy az indiánok körülfogták az expedíciót és közülük egyben, hogy Fawcett ezredes elpusztult.

— **A volt permanens-bizottsági tagok kedvezményes jegye.** Olariu városi vezértitkár ma elrendelte, hogy a volt permanens-bizottsági tagok kedvezményes vasúti utazásra szóló igazolványait vonják vissza.

FELICIA lesz ARAD nagy szenzációja.

— **Rekordtermés után Aradon felemelik a liszt árát.** Az aradi pékek egy küldöttsége ma fentjárt dr. Robu János interimár bizottsági elnöknel és előadta, hogy az aradi pékek lisztellátása veszedelemben forog, mivel a nagymalmok a buza árának emelkedése miatt nem hajlandók az eddigi maximált áron lisztet adni a pékeknek. Dr. Robu interveniált azonnal ebben az ügyben, egy hogy az aradi pékek lisztellátása való ellátása egyelőre biztosítva van, viszont biztosra vehető, hogy az ármegállapító bizottság legközelebb fel fogja emelni a liszt árát. Ez a lisztdrágulás most, amikor rekordtermés volt, mindenestre feltűnést keltő.

— **Megakadályozzák az exportőrök hajnali tojásvásárlását.** Ma délelőtt fellelítés érkezett a városházára amiatt, hogy a tojásexportőrök és spekulánsok már a hajnali órákban a vámoknál összevásárolják az Aradra igyekvő termelőktől a tojást, ami drágulást idéz elő. Ennek következménye az, hogy mostanában, amikor a legolcsóbbnak kellene lennie a tojásnak, három lejbe kerül egy darab. Tekintettel arra, hogy a városi szabályrendelet értelmében délelőtt 10 óráig csupán a placi árusoknak, illetve a közönségnek szabad tojást vásárolni, a város vezetősége a rendőrséghez fordult, hogy az exportőrök hajnali tojásvásárlásait akadályozza meg.

— **Szerencsétlenség a pécskai országúton.** Rovineről (Magyarpécska) jelentik: Kun Gábor ottani jómodú gazdálkodó feleségével és fiával tegnap este szekéren ki akart hajtani a tanyára. Utközben a lovak egy biciklitől megbokrosodtak és nekivitték a szekeret egy telefontóznának. A szekér felborult, a bennülők kiestek és Kun Gáborné meg fia súlyos sérüléseket szenvedtek. Kunak csodálatosképpen semmi baja nem történt. A sebesülteket lakásokon ápolják.

— **Lillomtlprésért két havi fogházra ítélték egy újszentannai bogárnemestert.** Az aradi törvényszék ma tárgyalta Eberlein Mihály 45 éves újszentannai bogárnemester bűnperét, aki a vádirat szerint erkölcselen merényletet követett el nővére 6 éves kisleánykaja ellen, aki súlyos fertőző betegséget kapott. Az ügyben zárt tárgyalást tartott a törvényszék, amely a beismerésben lévő vádlottat két havi fogházbüntetésre ítélte, mert a szerencsétlen kisleány is azt vallotta, hogy nagybácsija csak játszadozott vele.

— **Önvédelemből használta fegyverét a bérkocsissal szemben a lövöldöző aradi rendőr.** Jelentettük a napokban, hogy egy aradi bérkocsis összeshálokzott egy rendőrrel, aki keresztül lötte karját. Az ügyben a rendőrség ma befejezte a nyomozást és a kihallgatott tanúk vallomásaiból kiderült, hogy a rendőr teljes joggal, önvédelemből használta fegyverét, mert a bérkocsis és társai megtámadták és ha nem védekezik fegyverével, életveszélyes helyzetbe kerül. Az ügy aktáit áttették az ügyészségre.

— **Éltelt ökörtolvaj fávágókat.** Butari Todor és Osvata János madrizesti fávágókat egy este együtt igyekeztek hazafelé a trojási erdőből. Utközben két borjut láttak legelni a mezőn. Megálltak, hogy megsimogassák őket a ekkor Butari azt ajánlotta Osvatának, hogy lopják el a borjukat. Már hajtani is kezdték a jámbor állatokat, amikor szembe jött velük a mezőcsösz. A fávágókat erre kerekelt oldottak. De hosszú volt az út még hazáig s az ilyen mezőn bandukoló ember sok mindennel találkozhat. Osvaták később egy ökröt láttak meg s mert senki sem jött arrafelé, hát az ökröt szerencsésen elhajtották és másnap el is adták. Jalgóczy Béla soborsini mészárosnak 6000 lejért. Később a mezőcsösz utbaigazítására a csendőrség elfogta az ökörtolvaj fávágókat, akik közül Butarit másfél, Osvatát pedig egy esztendei fogházra ítélte ma az aradi törvényszék.

— **Megjelent Mussolini fiatalkori regénye.** Berlinből jelentik: Newyorki távirat jelenti, hogy egy ottani könyvkiadónál most került ki a sajtó alól Mussolini regénye, amelyet még 28 éves korában írt, mikor egy szociáldemokrata hetilap szerkesztője volt. A regény a XVII-ik században játszódik és tárgya a trienti bíboros-érsek és egy fiatal olasz arisztokrata nő szerelme.

— **A temesvári járásbíróság folyosóján összeverekedett két ügyvéd.** Kínos incidens játszódott le tegnap a temesvári járásbíróság folyosóján. Steiner Kornél dr. és Goiti Dezső dr. ügyvédek egy tárgyaláson összeszólalkozva, ingerült hangulatban hagyták el a tárgyalótermet, majd folytatva a veszekedést, a folyosón összeverekedtek. A kínos inzultust az idézte elő, hogy Steiner dr. román beszédében valami hibát csinált, amit régi barátja, Goiti dr. kijavított. Emiatt Steiner dr. annyira felingerült, hogy a folyosón nekiugrott és arculütötte kartársát. A megdöbbentő esetnek valószínűleg folytatása lesz.

— **Sztrájkba léptek az Ujság kihordói.** Szombatról vasárnapra virradó éjjelen a budapesti Ujság lapkihordói, akik a fővárosi előfizetők lakására kézbesítik a lapot, nem jelentkeztek munkára és váratlanul sztrájkba léptek. A lapkihordók, akik a Budapesti Napilapok Szindikátusával kötött kollektív szerződés alapján működnek, néhány nappal ezelőtt anyagi követelésekkel léptek fel az Ujsággal szemben. Az Ujság igazgatósága azonban a szindikátus határozata szerint egyéni tárgyalásokat nem folytathatott és erre a kihordók minden előzetes bejelentés nélkül sztrájkba léptek. A sztrájk ügyével a mai napon fog foglalkozni a szindikátus.

— **Betörés Aradon.** Ma délután ismeretlen tettesek behatoltak Máthé Miklós Strada Cercetasilor 4. szám alatt levő lakásába és onnan 42.000 lej készpénzt vittek el. A nyomozás megindult.

— **Rejtélyes S. O. S. jelzés az óceánról.** Newyorkból jelentik: Stanfordinban egy pilóta repülőgépe drótnélküli állomással több S. O. S. jelzést fogott fel, amelyek azonban gyengén lehetett kivenni. A segélyhívó jeleken kívül azt is meg lehetett állapítani, hogy a segélyt kérő repülőgép neve R betűvel kezdődik. Azt hiszik, hogy a jelek a Rockfert repülőgépről származnak, amellyel, mint ismeretes, Hassel és Cramer pilóták Grönland felé startoltak, ahonnan Svédországba akartak repülni.

— **Megnősült az aradi cigány-donjuan.** Érdekes esküvő volt ma délelőtt az aradi anya könyvi hivatalban. A napokban jelentette az Aradi Közlöny, hogy Puszei Mária váradi leány szerelmes lett egy aradi cigányzenészbe, aki eljegyzett egy aradi leánnyal. Puszei Mária emiatt annyira elkeseredett, hogy Aradra utazott és ráakarta venni szerelmesét az öngyilkosságra. A zenész nem vette komolyan az ajánlatot, de a leány még aznap este megmérgezte magát és súlyos belső sérüléseivel a kórházba szállították. A cigány, akit Sivó József Lajosnak hívnak, valószínűleg az öngyilkosság hatása alatt elhatározta, hogy sürgősen megesküszik menyasszonyával, Farkas Máriával, nehogy valami előre nem látott akadály éket verjen közéjük. Sivó József Lajos ma délelőtt esküdt örök hűséget diszpenzációval Farkas Máriának. Puszei Mária, aki az aradi kórházban fekszik és már túl van minden veszélyen, közömbösen vette tudomásul az esküvőt és kijelentette, hogy egy ilyen csapodár férfit sem meghalni, sem élni nem érdemes.

— **Incidens az oroszok miatt az ifjusági békekongresszuson.** Amsterdamból jelentik: Tegnap megnyitották a nemzetközi ifjusági békekongresszust, amelyen a német delegátusok tiltakoztak az ellen, hogy Hollandia nem engedte be az orosz diákságot. A németek határozati javaslatban kérték az oroszok meghívását, de a javaslatot a kongresszus leszavazta. A szavazás után a német diákság kivonult a kongresszusról.

— **Eltemették a szerencsétlenül járt repülőfőhadnagyot.** Bucurestiből jelentik: Campolungban tegnap temették el óriási részvét mellett Diaconescu repülőfőhadnagyot, aki az elmúlt héten Constantában szerencsétlenül járt.

Ujabb körözlevél a magyar oktobristák ellen.

Károlyi, Garami, Kunfi, Gábor Andor, Jászi Oszkár, Lindner Béla stb. nevei szerepelnek a körözlevélen.

(Budapest, augusztus 22.) A budapesti büntetőtörvényszék körözlevélet adott ki, amely az októberi forradalom emlékére eleveníti föl. Arról van szó, hogy a törvényszék újra elrendelte tizenegy oktobrista vezér körözését. Két körözlevélet bocsátott ki a törvényszék. Az egyikben három név szerepel:

gróf Károlyi Mihály, Dugonics (Dugovics) Victor és Diener Dénes József, mint akik alaposan gyanúsíthatók állami és társadalmi rend felforgatására és megsemmisítésére irányuló vétséggel. Ezenkívül Károlyi Mihályval szemben még a magyar nemzet és állam megbecsülése elleni bűn, továbbá más büncselekmények vádját is emeli.

A második körözlevéletben nyolc név szerepel:

— **Gyermekparalízisjárvány Szegeden.** Budapestről jelentik: Szegeden 19 gyermekparalízis megbetegedés történt, közöttük három halállal végződött. A betegséget Romániából hurcolták be és a betegek egy részét klinikai kezeléssel gyorsan sikerült kigyógyítani.

— **Az amerikai elnökjelölt a távolbalátó készülék előtt.** Newyorkból jelentik: A holnapi népgyűlést, amelyen Smith ki fogja jelenteni, hogy elfogadja az elnöki jelöltséget, első ízben közvetítik nemcsak rádión, hanem távolbalátó készülékek számára is. Ezekkel a készülékekkel rendelkezők az egész tömeget láthatják.

— **Konflison Európán keresztül.** Budapestről jelentik: Polgár Sámuel konfliskocsis ma délelőtt elindult a Bérkocsis-uccából konflisan európai körútra. Polgár Ausztrián, Csehországon, Németországon, Hollandián, Belgiumon, Franciaországon, Svájcban és Olaszországon át 5000 kilométert akar utazni, hogy behozza, miszerint a konflisnak még nem járt le az ideje.

— **Számos női hajnál a természetes „Ferenc József” keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbulést szerez.** A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Meggyilkoltak egy apácát, mert az egyik növendékét megfenyítette.** Chisinauból jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Bohatu Lukrécia és Stavila Elena chisinaui asszonyokat, akik az elmúlt éjszaka meggyilkolták Primor Elena apácát. A gyilkosság bosszúból történt, mert az apáca az előző napon megfenyítette Bohatu asszony kisleánykáját, aki erre Stavila Elena nevű barátijével elhatározta, hogy elteszik láb alól az apácát. Éjnek idején átmásztak a zárdakert falán és belopódtak Primor Elena hálószobájába, ahol álmában megfojtották a szerencsétlen apácát. A gyilkosság olyan irtóztató hatással volt Stavila Elena számára, hogy még az éjszaka folyamán önként jelentkezett a rendőrségen. A gyilkosság az egész városban óriási megdöbbenést keltett.

— **Megrugta a konflisló.** Súlyos szerencsétlenség történt ma reggel Aradon a Központi-szálloda előtt. Zubreczky Károly inasgyerek játszadozás közben egy konflis alá került és a ló olyan szerencsétlenül rugta meg, hogy eszméletlenül szállították a mentők a kórházba. A vizsgálat megindult, hogy nem terheli-e felelősség a konfliskocsist a szerencsétlenségért.

— **Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoport II-ik osztályába a kedvezményes beiratkozás még csak néhány héttel fog tartani.** Egyben felhívjuk a taggyűjtőket, hogy izeket a legrövidebb idő alatt beadni sziveskedjenek, mert a csoport rövidesen megkezdi működését s a megalakulás után elhunyt tagok hozzátartozójának kifizeti a temetkezési segélyt. Az első csoport igazgatósága egyben közli tagjaival, hogy folyó hó 22-ig a 201. szőlővíz eseti díjat a fizetés.

Garami Ernő, Kunfi Zsigmond dr., Gábor (Greiner) Andor, Jászi (Jakobovics) Oszkár, Hock János, Szende Pál dr., Lindner Béla és Hoffmann Ottó.

Valamennyiüket állami és társadalmi rend felforgatására irányuló vétséggel gyanúsítják, azonkívül más vádak is szerepelnek bűnlajstromukon. Legsúlyosabb a vád Lindner Béla ellen. A „nem akarok katonát látni” jelszavú hadügyminisztert felségsértés, lázítás, lázadás, hűtlenség és kormányzósértéssel is vádolják.

Az újabb körözések kibocsátásának egyébként különösebb hordereje nincs. Ezek eddig is fennállottak.

a körözéseket azonban bizonyos időközönben meg kell újítani az ügy elévülésének megállításáig.

— **Zsidó liceum és felsőkereskedelmi iskola Timisoara.** A beiratások szept. 2. és 3-án tartanak. A javítóvizsgák szept. 10-én reggel 8 órakor kezdődnek. A felvételi vizsga az V-ik osztályba, valamint a III-ik osztályosok vizsgája, akik a kereskedelmibe akarnak belépni, szept. 20-án lesz. A VII-ik osztályosok vizsgája a VIII-ik osztályról szept. 18—21-ig lesz megtartva.

— **RÁDIÓ-MŰSOR.** Csütörtök, augusztus 23. Wien—Graz: (Romániai idő) 22.10. Keleti zene. — Berlin: 21.20. Operaelőadás. — Borszló: 22.15. Ir dalok. — Frankfurt a. M.: 21.15. Szórakoztató zene. — Leipzig: 21.15. Operaelőadás. — Milano: 21.50. Operaelőadás. — München: 20. Kamarazene. — Nápoly: 21.50. Operaelőadás. — Pozsony: 20. Jugoszláv népzene. — Prága: 21.10. Énekhangverseny. — Róma: 22. Operaelőadás. — Stuttgart: 21.15. Hangverseny. — Zágráb: 21.35. Operarészletek. — Budapest: 10.30., 13. és 16. Hírek, közgazdaság. 18.45. Citera-hangverseny. 20.45. Műsoros est. 22.15. Katonazene. 23.50. Gramofonzene.

Szombaton választják meg albán királyá Ahmed Zogut

Vilmos wiedi herceg tiltakozik Ahmed Zogu királysága ellen.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint az albán kormány sorra kérdezte a nagyhatalmakat, hogy egyetértene-e Ahmed Zogu királyválasztásával. A válasz minden részről beleegyező volt. Minden előkészület megtörtént a szombati királyválasztási ünnepségekre, amely százazrekre menő tömeg jelenlétében fog megtörténni.

Az albán kormány hivatalos sajtóirodája a lapokhoz és a külföldi táviró ügynökségekhez tegnap, kedden reggel a következő közleményt juttatta: A népgyűlés, amelyen a főváros és a környék lakossága tömegesen jelent meg, nagy lelkesedéssel nyilvánította azt a kívánságát, hogy Albánia királyság legyen és Ahmed Zogu bej elnöknek ajánlotta fel a koronát az ország érdekében szerzett érdemeiért elismerésül. A főváros példáját az egész ország követi, egész Albániában hasonló tüntetések voltak, amelyek a legnagyobb rendben mentek végbe.

A Daily Telegraph hírt ad róla, hogy Vilmos, Wied hercege, Albánia volt fejedelme az európai nagyhatalmakhoz tiltakozó jegyzéket készült intézni Ahmed Zogu bej királysága ellen, sőt azt tervezi, hogy visszatér Albániába. Vállalkozását az angol lap értesülése szerint egy olyan állam finanszírozza, amely verseng Olaszországgal Albániáért.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINKNEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik.

Feltalálták a vakbélgyulladás szérumát

Vincent tanár széruma a jövőben feleslegessé teszi a vakbéloperációt.

(Páris, augusztus 22.) A párisi tudományos akadémiának legutolsó ülésén Vincent orvos tanár, a párisi orvosgyógyászat egyik legkiválóbb kutatója, ismertette legújabb felfedezését, egy szérumot, amely számos infekciós megbetegedésnél, nevezetesen pedig vakbélgyulladásnál a legsikeresebben vált be eddigi alkalmazásában.

Vincent tanár három év óta folytatja kísérleteit klinikáján és arra a megállapodásra jutott, hogy az általa felfedezett új szérum mindazoknál az infekciós betegségeknél, amelyeket a coli-bacillus idéz elő és amelyek súlyos gyulladásokkal járnak, sikerrel válik be. Teljes eredménnyel alkalmazta az új szérumot az emésztőszervek tifuszos megbetegedésénél, valamint a vakbélgyulladásnak ama eseteiben, amelyek rendszerint súlyos komplikációkkal járnak.

Könnnyen bevált az új szérum az orr és garat infekciós megbetegedéseinek is. Vincent professzor felfedezését komoly orvosi körökben óriási jelentőségűnek mondják, mert az új szérum — az eddigi tapasztalatok szerint — mindazoknál a coli-bacillusok által okozott megbetegedéseknél, amelyeket eddig csak komplikált műtéti beavatkozással tudtak kezelni, teljes sikerrel hat és lehetséges, hogy Vincent tanár széruma a jövőben feleslegessé fogja tenni a vakbéloperációt.

Petrovich Sztvetiszláv mozi-színészt autóbaleset érte.

Napokig feküdt a lyoni kórházban eszméletlenül és nem tudták, hogy kicsoda. — Egy kisleány ismert fel a kórházi ágyon a híres filmművészt, aki azóta már fel is gyógyult.

Párisból jelentik: Könnyen végzetessé válható baleset érte a napokban Petrovich Sztvetiszláv ismert magyar származású filmművészt, aki Lyon közelében meglehetősen súlyos autókatasztrófát szenvedett, így kórházba kellett szállítani. Petrovich Sztvetiszláv, a népszerű filmszínész, mint ismeretes, amerikai szereplése után Európában, nevezetesen Franciaországban filmezik. Egy egzotikus milióji, izig-vérig francia kalanddrámának felvételeit forgatják most, amelynek főszerepét Petrovich Sztvetiszláv játssza. A felvételek során különböző pleinaer-felvételekre is szükség volt, ezért tehát a filmező társaság rendezőtől és színésztől lerándult a francia vidékre. Lyon közelében bukkantak azután egy olyan vidékre, amely megfelelt céljaiknak, ott maradtak tehát.

A többhetes vidéki felvételezés során a szereplő színészek igen gyakran rándultak le Lyonba. Így természetesen Petrovich Sztvetiszláv is, aki kis, kétüléses sportkocsiján minden este felszaladt Lyonba egy kicsit szórakozni. Éjszaka azután ugyancsak autóján visszarobogott a várostól alig másfél órára lévő kis francia falucskába, ahol a filmes trupp felütötte sátorfáját. Néhány nappal ezelőtt is így történt. Az aznapi felvételek befejezése után Petrovich Sztvetiszláv egy francia filmszínész kollégája: Charles Ray társaságában meginnt csak beautóztat Lyonba. Az egyik vendéglophoz vacsoráztak meg és jóval éjfélre járt az idő, amikor vissza szándékoztak térni. Hogy, hogy nem, az utolsó pillanatban Charles Ray szándékát megváltoztatva, nem ment vissza a telepre, hanem az éjszakát benn töltötte Lyonban. Petrovich Sztvetiszláv tehát kis kocsiján egyedül végott neki az utcán.

Alig haladt azonban túl a város határán, hirtelen az eső áztatta talajon a nagy sebességgel szálladó gép megcsuszott és nekiszaladt egy utszéli lának. A kocsi eleje teljesen összetört és az azt vezető Petrovich Sztvetiszláv széles ívből esett ki az utstre, ahol eszméletlenül terült el. A szerencsétlenül járt vérző férfira csak nagysokára látott rá egy teherautó, amely zöldséggel megterhelve Lyon felé tartott. Azonnal feltették Petrovich Sztvetiszlávot a kalarábéhegy tetejére és a négy mindig eszméletlen művészt beszállították a lyoni kórházba, ahol ápolás alá vették. A kórházban megállapították, hogy Petrovich Sztvetiszláv

sérülését nem súlyos természetűek, csak kisebb fajta zúzódásokat szenvedett, azonban sehogysem tudták eszméletre téríteni és mivel semmiféle irás nem volt a zsebében, személyazonosságát sem tudták megállapítani. A kórházban csakhamar híre terjedt, hogy az egyik kórteremben fekszik eszméletlenül egy nagyon szép férfi, akiről nem tudják, hogy kicsoda. A szomszédos kórterem betegetei mind kíváncsián gyűltek oda az ismeretlen „kolléga” ágya köré és közöttük egy kis tizenhét esztendősi lyoni lány. Ez a kisleány, amikor jobban

Charlie Chaplin kalandjai Európában.

H. G. Wells jókedvében utánozta Chaplin mozdulatait, Utazás Franciaországban és német földön. Charlie mókázik a fegyenceknek.

(Befejező közlemény.)

De a rengeteg meghívás között van olyan is, amit boldogan fogad el Charlie Chaplin. Ime egy ilyen:

„Látogasson meg. Csak most tudtam meg, hogy Londonban van. Akar találkozni Shaw-al? Messze a rivaldától, ő igazán kedves ember. Tudom, hogy ehalmozzák meghívásokkal, de mégis, ha módot tudna szerezni rá, jöjjön el, boldog leszek, ha egy kicsit elbeszélgethetünk. Mit szólna például egy week-endhez nálam, Eastonban? Nincs telefon a házamban.”

H. G. Wells.

Természetesen Chaplin ezt a meghívást gondolkodás nélkül fogadta el. Ugyanigy Thomas Burke, a Limehouse-nights szerzőjének meghívását is.

H. G. Wellsnél végre otthon érzi magát Chaplin. Az egész család minden erejét Chaplin szórakoztatására, felvidítésére pazarolja. Sőt Wells odáig megy, hogy Chaplin kalapjával a fején, híres kis sétatálcájával a kezében, kacsázó járással utánozni próbálja Charlie-t. „Ez annál groteszkebb — írja erről a jelenetről Chaplin — mert ugyanebben a másodpercben pillantom meg Wells asztalán a Vágtörtenelem két kötetét.”

— Nagyszerű este és mégis, amikor visszatérek hotelembe, az az impresszióm, hogy még egyáltalán nem ismerem Wellset.

Németországban nem ismerik Chaplint.

Utazás Franciaországba. Londonban a pályaudvarra óriási tömeg kísér ki, újságírókohan. A szokott kérdéseken kívül megkérdeik még Chaplintól, mit tanácsol a munkanélküliség megoldására. Aztán Páris. Francia tömegek a pályaudvaron, francia újságírók, francia barátok. Fogadtatások, kalandozások az éjszakai Párisban, találkozások híres emberekkel, miniszterekkel, művészekkel, írókkal. Aztán tovább Németországba. Itt még a kutya sem ismeri, ide még nem jutottak el Chaplin filmjei. Ez a nagyközönség már kellemetlen és Chaplin, aki menekül a népszerűségtől, a népszerűség után vágyik. A háboru utáni Németországról így ír Chaplin:

— Németország gyönyörű, az egész ut, amerre a vonatunk száguld, meghazudtolja a háborút. A mezőkön embertömegek munkálják meg a földet, lelkesen, lázasan dolgozva. Férfiak, nők, gyermekek, mindenki dolgozik. Szakadatlan munkával rekonstruálják Németországot. Hatalmas nép ez, melyet néhány ember félrevezetett. Az építkezések stílusa eredeti és nagyon érdekes. Mindenfelé gyárakat építenek. Nem, ez nem egy megvert ország. Csak épen, hogy az állatállomány hiányzik a mezőkön. Furcsa.

Egy estélyen megismerkedik Pola Negri-vel. Megtetszenek egymásnak. Kár, hogy Pola Negri nem tud angolul, Chaplin pedig németül. Chaplin szeretné megtekinteni a berlini alvilágot. A német újságírók azonban nagy csodálkozására fölvilágosítják, hogy ilyesmi nem létezik. Valaha voltak nyomortanyák Berlinben, de már nagy ideje, hogy nyomavestett az ilyesminek. A németek építenek. Az emberek azonban még meglátszik a háború.

— A város központjában minden percben szomoruarcu hadirokkantakkal találkozunk. Ugy néznek ezek az emberre, mint olyanok, akik csak fizettek, de semmit sem kaptak a pénzükért. Egy katona, akinek mindkét lábát amputálták, alamizsnáért könyörög. Ez a háború jele. És ezekkel a jelenetekkel találkozunk az ember egész Berlinben.

Elrabolják Lloyd George elől.

Ismét Párisban. Az amerikai nagykövet

szemügyre vette a lecsukott szemekkel, mozdulatlanul fekvő férfit, hirtelen így kiáltott fel:

— Hiszen ez egy mozi-színész! . . . Petrovich Sztvetiszláv . . .

Ezen a nyomon elindulva azután a kórház igazgatósa tényleg megállapította, hogy az ismeretlen, eszméletlen beteg Petrovich Sztvetiszlávval azonos, akit a kisleány a filmjeiről ismert fel. A szerencsétlenül járt mozi-színész néhány nappal később gyógyulttan hagyta el a kórházat és gazdagon megajándékozta a lyoni kisleányt.

bemutatja a francia kormány tagjainak. Kitüntetik. Aztán repülőgépen vissza Londonba. A repülőtérről egy ügyes Music-Hally-igazgató elrabolja Charlie Chaplint, hogy így kényszerítse Music-Hally meglátogatására. Chaplin, akinek pedig kellemetlenül jön ez a kaland, mert épen Lloyd George várja, jó képet vág a dologhoz. — Így Lloyd George-zsal nem tud ugyan megismerkedni, de legalább töviről-hegyire átvizsgálta Kastleton Knight színházát. Ez is valami.

Az utazás meggyógyította Chaplin beteg idegeit, már örül az életnek, örül a népszerűségnek, örül a sikernek. És fáj a szíve, amikor az óceánjáró gőzös visszaindul vele Amerika felé.

A könyvnek van még egy felejtetetlen része:

Chaplin látogatása a Sing-Sing fegyházban.

Erről a látogatásról így ír Chaplin:

Sing-Sing. Oh, ez az ezer merevszemű szürke szörnyeteg! A civilizáció szégyene. A látogatóteremben vagyunk. — Fiatalemberok szürke fegyencruhában. Hála Istennek a rettenetes sávok eltűntek a fegyencuniformisokról. Egy kislány az apja haját simogatja, miközben az mamájával beszélget. Egy másik fegyenc egy öreg hölgy kiszáradt kezét szorongatja. Egész biztos, hogy az öreg hölgy az anyja. Csak nézik egymást és egy szót sem beszélnek. A teremben mindenfelé kislányok játszanak. Valóságos árdás a kacagásuk. Nagy haladás ez a terem, nincsenek többé korlátok, melyek elválasszák azokat, akik szeretik egymást. Az emberi természet fejlődik, de a tragédia megmarad változatlanul.

Itt mókázni kell.

A fogházat értesítették a látogatásomról és úgy látszik a legtöbb ember ismer engem. Kellemetlenül érzem magam. Mit tudok ezeknek mondani? Hogy szólítsam meg őket? Csak a kezemmel integetek nekik. Ördögbe a beszélgetéssel. Féltre a komolysággal. Itt Charlienak kell lennem. Mókázni kezdek hát a sétatálcámmal és a sapkámmal és sarkommal az ülepembe rugok. Nem hosszú beszédek az erkölcsről; hiszen szegények már torkig vannak ezzel. Egy szép serleget mutatnak nekem. Sir Thomas Lipton ajándékát, melyen ez a felirat áll: Mindnyájan követünk el bűnöket.

Cáfolják

Kafandaris meggyilkolását

hivatalos jelentés szerint az ellenzéki pártve-zért egy népgyűlésen csak lehurrogták.

Athénből jelentik: A Kafandaris meggyilkolásáról szóló hírt hivatalosan megcáfolják. Az ellenzéki pártvezért csak lehurrogták egy népgyűlésen, de senki sem bántalmazta és legkevésbé ütötték, vagy lötték agyon.

SPANI

O Szentannai S. C.—Kisjenői S. S. 2:0. A mérkőzés, mely Chisineun folyt le, mindvégig erős iramu volt. A szentaannaiak fölényben voltak, de Kisjenő jól működő védelme sok akciójukat meghiúsította. A KSS-nek volt néhány veszélyes lefutása és tiszta helyzete, de a csatársor a kapu előtt goatképtelennek bizonyult. Az SSC-ből jök voltak Gáli és Kimizsi, a KSE-ből Margittai Hugó és Gáspár. — Az SSC goalját Scherer rugta, a másik öngól volt.

KÖZGAZDASÁG.

Az állami háztartás súlyos deficitje.

Nyolc és félmilliárdot tesz ki az elmúlt hét hónap deficitje. — Hibák történtek a költségvetés összeállításánál.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az állam bevétele július hónapban két milliárd ötszáz millió volt, az év első hét hónapjában pedig hét milliárd ötven millió. A kiadások ezzel szemben júliusban három milliárd háromszáz millióra, az év első hét hónapjában pedig tizenöt milliárd ötszázhetven millióra rugtak.

Ez annyit jelent, hogy július hónapban csaknem egy milliárd volt az államháztartás

deficitje, az év első hét hónapjában pedig ez a hiány 8 milliárd 520 millió lejt tesz ki. A nagy deficit — mondja a hivatalos jelentés — annak a jele, hogy az adók nem folynak be. A költségvetés összeállításánál hibák történtek, mert nem vették figyelembe az adójövedelmek beállításánál az ország siralmas gazdasági helyzetét. Valószínűnek látszik, hogy a stabilizáció kiészöbeni rossz benyomást fog kelteni külföldön ez a deficit.

Zürichben 3.18, Párisban 15.70 a lej

Helyi valutaárak. (Augusztus hó 22.)
 Kifizetések: Berlin 39.45, Newyork 165. London 803, Páris 6.48, Milánó 8.65.50, Prága 4.92.25, Budapest 28.84, Zágráb 2.91, Bécs 23.32, Zürich 31.82. — Áru: Márka 39. dollár 164, francia frank 6.60, angol font 800, cseh korona 5, olasz lira 8.88, pengő 29, dinár 2.92, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — Pénz: Márka 38.50, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.90, pengő 28.50, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 30.50. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdénykás. (Augusztus hó 22.)
 Berlin 123.72.50, Amsterdam 208.20, Newyork 519.32.50, London 2520.37.50, Páris 20.30, Milánó 27.16.50, Prága 15.39, Budapest 90.55.50, Belgrád 9.12.87.50, Bucaresti 3.18, Varsó 58.20, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Augusztus hó 22.)
 Berlin 123.71, Amsterdam 208.17.50, Newyork 519.35, London 2520.25, Páris 20.29, Milánó 27.19, Prága 15.39, Budapest 90.56.50, Belgrád 9.12.90, Bucaresti 3.18, Varsó 58.20, Bécs 73.20.

Bucaresti-i tőzsdezárlat. (Augusztus 22.)
 Devizák: Páris 6.45, Berlin 39.35, London 800.50, Newyork 164.65, Milánó 8.63.50, Zürich 31.79, Prága 4.90, Bécs 23.28, Budapest 28.75, Varsó 28.75. — Valuták: Napoleon 640, márka 39.50, léva 1.22, török lira 0.84.50, angol font 745, francia frank 6.50, svájci frank 32.10, olasz lira 8.70, drachma 2.10, dinár 2.90, dollár 163.75, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23.35, pengő 28.90, cseh korona 4.83.

= A bécsi nemzetközi mintavásár. A Kereskedelmi és Iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a folyó évi szeptember 2—9-én tartandó bécsi nemzetközi vásár igazolványai mai naptól kezdve a Kamara irodájában (földszint 7. sz.) kaphatók.

= A mésznitrogénről. A mésznitrogén csupán pár éves multra tekinthet vissza, mégis ma már a nyugati államok mezőgazdaságában évenként 200.000 vaggont használtak fel e műtrágyából, ami viszont — holdanként 100 kg. átlagos fogyasztást véve alapul — 20.000.000 kat. holdnak felel meg. Mik azon tulajdonságok, amelyek a mésznitrogén ily hirtelen és nagymérvű elterjedését érthetővé teszik? — Azon magyarázattal, hogy a mésznitrogén a nitrogéntartalmu műtrágyák közül a legolcsóbb, nem elégedhetünk meg már csak azért sem, mert az olyan helyeken, ahol az intenzív, a legmagasabb termésátlagok elérésére irányuló gazdálkodást üzik (Németország, Hollandia, Belgium stb.) elsősorban más előnyökre tartanak igényt a gazdálkodók. A mésznitro-

gén 19—20 % nitrogént és 60—70 % mészet tartalmaz és megakadályozza a talajsavak képződését, azonkívül elősegíti a talajbaktériumok fejlődését. Nagy előnye a mésznitrogénnek az is, hogy a talajt nem kergesíti, hanem porhanyósítja. E hatásában nem vetekedhetik vele más műtrágya. A mésznitrogén ugy őszi, valamint tavaszi műtrágyaként kitünően bevált. A bánáti szász és sváb gazdák okulva gazdasági iskoláik által elért kitünő eredményeken, maguk is megpróbálkoztak a mésznitrogén alkalmazásával, amelyek nagy terméscsökkenést okoztak és más számos előnyükre való tekintettel hivatva vannak a mezőgazdaság mai krízisét hathatósan enyhíteni.

Sakk.

— Capablanca kezd előretörni a kissingeri mestertornán. Kissingenből jelentik: Az itteni nagy mestertornán hétfőn a függőben lévő játszmákat intézték el, tegnap pedig a 8-ik fordulót játszották le, amely végre fölényes győzelmet hozott Capablancának volt világbajnoknak Yates fölött. A vezetést is magához ragadta volna ezzel a sikerével, ha Bogoljubov nem nyer Tarrasch ellen. Niemzovics elvesztette a partit Rubinsteinnel szemben, három játszma pedig, a Mieses—Tartakower, Marschal—Réti és Spielmann partija Euwe ellen eldöntetlenül végződött. A nyolcadik forduló után így áll a verseny: Bogoljubov 6 és fél, Capablanca és Euwe 5, Marschal 4 és fél, Rubinstein és Spielmann 4, Niemzovics, Réti, Tarrasch és Tartakower 3 és fél, Mieses és Yates 2 és fél.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

NYILATKOZAT.

Az Aradi Közlöny „Szegény kis Hock Vil-mácska” című cikkéhez kötelességemnek tartom megjegyezni, hogy az teljes egészében fedi a valóságot. Csupán azt teszem hozzá, hogy a Limbeck cég vállalta és tette el gyermekemet a legszebben és legelőnyösebb feltételek mellett. Köszönet és hála érte.

Hock Sebestyén,
a gyermek atyja.

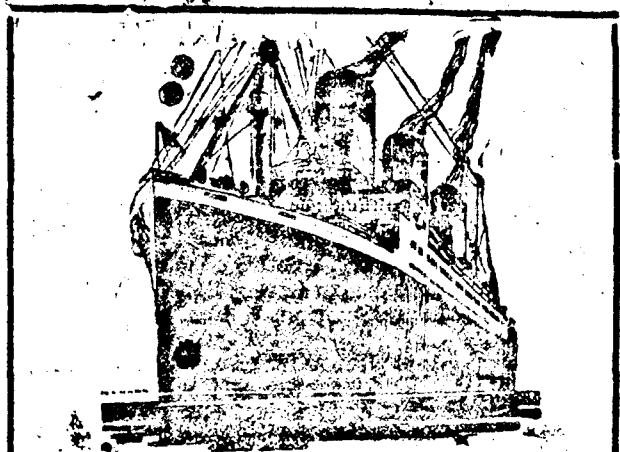
4489

ÉRETTSÉGIRE

középiskolai, polgári és ma-gánvizsgákra előkészítő

3884

GALGÓCZY Magántanfolyam,
BUDAPEST, VIII. Mária Terézia-tér 3.

Amerikába utazók

menjenek csak

az egyedüli német társasággal a
Hamburg — Südamerikanische
Dampfschiffahrts Gesellschaft-
tal, melynek hajói csak délame-
rikai kikötőkben kötnek ki.

Argentiniába,

Bráziáliába és Uruguaiba

Canadába és az Egyesült Álla-
mokba pedig a

„Baltic Amerika Linie“-vel.

KLEIN GYULA ügynök-
sége Arad, Bu! Regele
Ferdinand 62. A villanyos
állomás közelében. 4849

Főtér közepén

(Minorita templommal szemben)

nagy üzlet-

helyiség,

azonnalra kiadó.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Wertheim pénzkassza

eladó,
ugyanott az

első emeleten két szo-
bás lakás balkonnal,

a színházzal szemben, kiadó.
Eővebbet: volt Vörösmarthy-u.
1., a házmeaternél. 4477

Kifogástalan urihelyen

2 egyetemi hallgató
vagy hallgató,

teljes ellátást nyerhet
havi 160.— Pengőért.

Biróné,

Budapest I. Márvány-uca 31. II/I. 4475

Okl. tanítónő,

ki perfekt német, két kisleány elemi ok-
tatásához pusztára uriházhoz felvétetik.
Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhiva-
tala továbbít. 4484

Garázsznak

nagyon alkalmas helyiség,
esetleg géphasználattal is,

jutányos áron bérbeadó.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4476

Azonnal belépésre

keresünk

román, német és magyar
nyelvben, gépirásban és
gyersírásban teljesen jár-
tas, gyakorlott

levelezőnőt.

Bánsági és Erdélyi Általá-
nos Biztosító R.-T.

Arad, Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6. 1080

APRO HIRDETESEK.

AZ APROHIRDETESEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8. Metve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak százszorosok. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatala fenntartja magának a jogot, hogy az óvan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszhívással ellátott kérdésekésre válaszolunk. Alánlatok kelleges levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

ALKALMAZÁS.

NAGY ISMERETSEGGEL rendelkező, megbízható ur, jó fizetéssel propaganda célokra keresetlik. Jelentkezni 9-12-ig Bartha V. Str. Nieu Filipseu (Flórián-ucca) 40.

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTÓ LEÁNYT jó bizonyítvánnyal felvesz Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

ERŐS KIFUTÓFIUT felvesz azonnal a Kolci tejpar. Perényi-ucca 5. szám. 4478

GÉPESZT légvívári gyakorlatot felvesszünk. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4489

INTELLIGENTES deutsches Fräulein wird gesucht zu zwei Kindern. Andreas Schilling. Str. Crisan (Karolina) 10505

LAKÁS.

MAGÁNHAZBAN 3 szobás konyhás, csukott folyosós lakás kerttel kiadó. — Cim Sége. Str. Bologna 10. 4465

GYERMEKTELEN házaspár szépen burtozott különbejárattal uccal szobát keres reggelivel szeptember elsejére. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4474

BUTOROZOTT alkovos uccai szoba teljes ellátással kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4481

KÜLÖNBEJÁRATU, csinosan burtozott szoba két szolid férfi számára kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4487

KÜLÖNBEJÁRATU uccai burtozott szoba azonnal kiadó. Str. Consistoriului 13. szám. 4483

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

Allomás mellett

2 egymásba nyíló üzlethelyiség, hozzátartozó lakással, évi 30.000 lejért KIADÓ. 4374

SALAMON háztulajdonos. Bulevardul Carol I 79. szám. I. emelet.

VÉTELEPSEIADÁS.

FIAT autó 503 típus, eladó bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4470

BIEDERMAYER GARNITURA, bőrgarnitúra, perzsa kabát, silskin bunda, szőnyegek, pianinók, zongorák, ebédlő, háló, ur szoba szalonberendezések, consol-tükörök, velencei tükör, antik komódok, vázák, antik órák, gyertyatartók, képrámák, asztalok, székek, kredencék, vitrinek, cimbalom, gramofon, szekrények, dohányzó asztal, vázák, fotelek, antik asztali lámpák, antik székek, képek, zsolnai tárgyak, dísz tárgyak stb. eladók Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

AUTÓHOZ villanyvillágítási felszerelést keresek megvételre. Sztarek, Macea. 10505

MEGBIZÓIM részére keresek különböző antik szalonokat. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

TRICIKLIT használt, de jó állapotban keres a Kolci tejpar. Perényi-ucca 5. szám. 4479

ÜZLETEK.

MŰHELYNEK, raktárnak megfelelő helyiség város központjában kiadó. Cim Str. Oituz 32. sz. alatt. 4486

Üzlethelyiség

a város központjában azonnalra kiadó.

Cim az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

ELLÁTÁS.

KÉT középiskolai fiú vagy lány teljes ellátást kaphat uricsaládnál. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4482

Iskola évre,

urlaszott öt szobás lakásban egy vagy két középiskolát végző előkelő családból való gyermeket vállal elsősorú teljes ellátásba, családi felügyelettel.

Értekezni: **KAYSER,** Budapest, VIII. Szentkirályi-ucca 18. sz. I. 4469

INGATLAN.

HÁZHELYEK még néhány parcella a CFR. nagy és kis fűtőház között igen előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 19504

KÜLÖNFÉLÉK.

ELVESZETT csokivádé barna vizslakutya. Becsületos megtaláló kéri az Miklóss-ucca 5. szám alatt jutalom ellenében leadni. 260

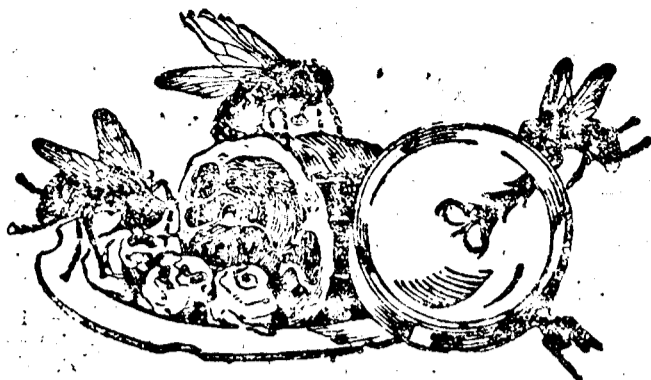
ELVESZETT PETROV NICOLAE névre szóló különféle iratok. Becsületos megtaláló kéri az Veres László gépzület Boros Béni-tér leadni, hol illő jutalomban részesül. 4488

ELVESZETT

Pécskai-uton pénzárca Halász Lajos névre szóló különféle iratokkal és 3000 lej készpénzzel. Becsületos megtaláló kéri az Veres László gépzület Boros Béni-tér leadni, hol illő jutalomban részesül. 4488

CSÖDTÖMEGELADÁS.

Licker Ferenc csödtömegehez tartozó áruk és üzleti berendezés nyilvános árverésen fog eladni. Venni szándékozók írásbeli ajánlataikat a hó 30-ának délig nyújtják be ügyvédi irodámban. Zárt ajánlataik ugyanazon nap délután 5 1/2 órakor irodámban fel fognak bontatni, s azok alapján a szövebeli árverést megtartatni. A csödtömegeztimány fenntartja magának, hogy bármely ajánlatot mellőzőn. Az áruk mindennap 3-6-ig megtekinthetők. Az áruk mennyiségeért és minőségeért felelőség nem vállalatik. Arad, 1928. augusztus 3. Dr. Vajda Jakab ügyvéd, csödtömegeztimónok. Strada Horia 2. 10505

Nem ragygt az, aki azt állítja: Legtöbb bacillust a Légy szórta.

Szennyes csatornákból, istállókból és bacillustömegekkel fertőzött egyéb helyekről éhesen repül a légy asztalunkra. Lábai, amelyekkel eddelünkön végigsétál, szinte elrohadnak a piszoktól és a bacillusoktól. Vajon jóízűen és szívesen fogyasztjuk-e el azt az eddel, amelyet a bacillusokkal megmarkolt rovar beszennyezett? Ne törődjék, hogy asztalunkon az élet e szeméthyordói mindennapi vendégek legyenek, pusztítsuk el a legyeket Flit-tel.

Fittelés percek alatt megtisztítja otthonunkat a kórokozó legyek, szöryegok, darazsak, poloskák, svébbogarak, hangyák, bolhák és tetvek tömegétől. A Flit kifúrkészíti azokat a legrejtettebb sarokokat, ahol a rovarok búvóhelyeken tenyésznek és ott elpusztítja petéiket. Fittelés megöli a molyo-

kat és lárváikat, amelyek lyukat rágna a szövetekbe. Flit megövi a ruhaneműeket. Használata könnyű. Nem hagy foltot. Váághírű tudósok tökéletesítették a Flit rovarirtót. Biztos pusztulást hoz a rovarokra, de teljesen ártalmatlan emberre és háziállatra. Mindenütt kapható.

Elpusztulnak a legyek, szöryegok, hangyák, poloskák, svébbogarak, molyok, bolhák.

Óvaskodjunk az utáncoktól! Csak eredeti, plombált Flit-kannát fogadjunk el!

Kizárólagos vendéglépviselet:
Drogherie Standard
Bucuresti, 2. Strada Zorilor

Bérszántást vállal
motorekkel 12 collig
SZTAREK,
Macea, jud. Arad. 10505

Bármilyen gép javítását, szerelését
motoreke-tractor és
autó-generáljavításokat,
autogénhegesztést mérsékelt áron garancia mellett vállal: 10505
Sztarek Károly, Macea, jud. Arad.

MUZSAY JÓZSEF Arad, színházzal szemben Nyári árjegyzéke:

Mosóöltöny	Lel 1300	Mosónadrág Ia	Lel 430
Covercoat vászonöltöny	1480	Gummikabát	840
Divatöltöny lenvászon	1650	Fregoli-kabát	2100
Kétféle mosóöltöny divatszínben	1950	Gyermek-costum	400
Tennisnadrág	680	Trench-coats Ia	2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállója vezetése alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kiváló étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!